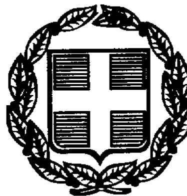

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 1059**

12 Οκτωβρίου 1998

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ 2 / ΙΙ /1998 (1)

Προηγούμενη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης των επιχειρήσεων ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙ-ΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ και ΡΑΔΙΟ ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ T-ELECOM A.E., σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ. Γ. Εμπορίου) την 17η Ιουνίου 1998, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.30 π.μ. με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος.
Μέλη: Βλάσιος Ασημακόπουλος,
Νικόλαος Παραθύρας,
Λεωνίδας Νικολούζος,
Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυόμενου του τακτικού μέλους κ. Χαρίλαου Χάρακα,
Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυόμενου του τακτικού μέλους κ. Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,
Ιωάννης Κατσουλάκος.
Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδριάσεως ήταν η προηγούμενη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης των επιχειρήσεων ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (εφεξής PANAFON) και ΡΑΔΙΟ ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ TELECOM A.E. (εφεξής ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM), σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν.703/77, όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι ανωτέρω εταιρείας δια της πληρεξουσίας δικηγόρου τους, κ. Αικατερίνης Πρωτόπαπα.

Στην αρχή της συζητήσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε να μην απαγορευθεί η υπό κρίση συγκέντρωση δεδομένου ότι δεν θα επιφέρει μεταβολή στα μερίδια και στην υφιστάμενη δομή της σχετικής αγοράς και ως εκ τούτου δεν θα περιορίσει ή θα νοθεύσει τον υφιστάμενο σ' αυτή ανταγωνισμό.

Στη συνέχεια το λόγο έλαβε η πληρεξούσια δικηγόρος των ενδιαφερομένων μερών, η οποία ανέπτυξε τις θέσεις αυτών, απάντησε σε ερωτήσεις που της υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησε την έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης. Επίσης, κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερομένων εταιρειών, ορκίσθηκε στο Ευαγγέλιο και εξετάσθηκε από την Επιτροπή, ως μάρτυρας, ο Οικονομικός Διευθυντής της εταιρείας PANAFON, Γρηγόριος Αναστασιάδης, ο οποίος επιβεβαίωσε τα όσα είχε προηγουμένως αναφέρει η πληρεξούσια δικηγόρος των ενδιαφερομένων μερών και απάντησε σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής. Κατόπιν ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία μέχρι τις 22.6.1998 στις παριστάμενες εταιρείες για να προσκομίσουν τα υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, συνήλθε σε διάσκεψη την 23.7.1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ., στην ανωτέρω αίθουσα 611, και αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις

που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά την συζήτηση της υποθέσεως την 17.6.1998 καθώς επίσης και το υποβληθέν από αυτά υπόμνημα,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Α.1. Με το από 10.4.1998 κοινό έγγραφο της εταιρείας PANAFON και του Ανδρέα Κορασίδη, γνωστοποιήθηκε στην Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, το από 31.3.1998 "Συμφωνητικό Αγοράς Μετοχών και Σύμφωνο Μετόχων" μεταξύ της PANAFON, του Ανδρέα Κορασίδη και της, ως εκ τρίτου συμβαλλομένης, εταιρείας ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM.

Α.2. Το μετοχικό κεφάλαιο της ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM προ της ως άνω συμφωνίας ανερχόταν σε 50.000.000 δρχ. και διαιρείτο σε 5.000 ανώνυμες μετοχές μετά ψήφου, ονομαστικής αξίας 10.000 δρχ. εκάστη. Ο Ανδρέας Κορασίδης ήταν κύριος και κάτοχος 3.500 μετοχών ήτοι του 70% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου, οι υπόλοιποι δε δύο ιδιώτες-μέτοχοι ήταν κύριοι και κάτοχοι 750 μετοχών, ήτοι 15% του μετοχικού κεφαλαίου, έκαστος.

Α.3. Δυνάμει του ως άνω γνωστοποιηθέντος συμφωνητικού, ο Ανδρέας Κορασίδης συμφώνησε να πωλήσει και να μεταβιβάσει στην PANAFON 750 ανώνυμες μετά ψήφου μετοχές της εταιρείας ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM (που αντιπροσωπεύουν το 15% του συνόλου των ανωνύμων μετοχών μετά ψήφου της εταιρείας αυτής). Μετά την εν λόγω μεταβίβαση, ο Ανδρέας Κορασίδης θα είναι κύριος και κάτοχος 2.750 μετοχών, ήτοι 55% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM, η PANAFON θα είναι κύριος και κάτοχος 750 μετοχών, ήτοι 15% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου αυτής, οι υπόλοιποι δε δύο μέτοχοι θα εξακολουθήσουν να είναι κύριοι και κάτοχοι 750 μετοχών, ήτοι 15% του μετοχικού κεφαλαίου, έκαστος.

Α.4. Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 7 του ως άνω συμφωνητικού, εντός 30 ημερών από την ημερομηνία εκπληρώσεως (η οποία έπεται της εγκρίσεως της συγκεντρώσεως από την Επιτροπή Ανταγωνισμού) και την παράδοση των πωληθεισών 750 μετοχών από τον Ανδρέα Κορασίδη στην PANAFON, οι εν λόγω μέτοχοι θα προκαλέσουν αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM με την έκδοση 1.074 νέων ανωνύμων μετά ψήφου μετοχών, ονομαστικής αξίας 10.000 δρχ. εκάστη, οι οποίες θα αναληφθούν στο σύνολό τους από την PANAFON, δεδομένου ότι ο Ανδρέας Κορασίδης συμφώνησε να μην ασκήσει το δικαίωμα προτίμησης στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που του παρέχεται από το νόμο ως μετόχου της εταιρείας, ανέλαβε δε ο ίδιος την υποχρέωση να μην ασκήσουν το δικαίωμα αυτό ούτε και οι υπόλοιποι μέτοχοι της εταιρείας. Κατά τον τρόπο αυτό, μετά την ολοκλήρωση της υπό κρίση συμφωνίας, το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας θα ανέλθει σε 60.740.000 δρχ. διαιρούμενο σε 6.074 ανώνυμες μετά ψήφου μετοχές εκ των οποίων το 45,27% θα ανήκει στον Ανδρέα Κορασίδη, το 30,03% στην PANAFON, οι δε δύο υπόλοιποι μέτοχοι θα περιορισθούν στο 12,35% του μετοχικού κεφαλαίου, έκαστος.

Α.5. Επίσης, στο προαναφερόμενο άρθρο 7 του γνωστοποιηθέντος συμφωνητικού, οι συμβαλλόμενοι ρυθμίζουν, μεταξύ άλλων και τα της Διοικήσεως της εταιρείας. Ειδικότερα:

α) Η εταιρεία ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM, θα διοικείται από 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο δύο μέλη (2) του οποίου θα διορίζονται από την PANAFON (παράγραφος 1).

β) Το καταστατικό της εταιρείας ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM (παράγραφος 10) θα τροποποιηθεί έτσι ώστε:

I. Για την τροποποίηση της ως άνω διατάξεως του Καταστατικού της ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM, περί της συνθέσεως του Διοικητικού Συμβουλίου της, ν' απαιτείται απαρτία του 75% των μετοχών με δικαίωμα ψήφου και πλειοψηφία 75% των μετοχών με δικαίωμα ψήφου, που παρίστανται στην αντίστοιχη Γ.Σ. των μετόχων της εταιρείας.

II. Για τις αποφάσεις του Δ.Σ. της εταιρείας, που αφορούν στα κάτωθι αναφερόμενα ζητήματα, απαιτείται απαρτία και πλειοψηφία 6 μελών του Δ.Σ.:

* Δάνεια που χορηγεί η εταιρεία (οποιασδήποτε φύσεως και σε οποιονδήποτε) τα οποία υπερβαίνουν τα 100.000.000 δρχ.

* Εγκρίσεις μεταβίβασης μετοχών, με την εξαίρεση μεταβιβάσεων μετοχών που είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμες στο Χρηματιστήριο Αξιών ή κάθε μεταβίβαση μετοχών της ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM από την PANAFON στις συνδεδεμένες ή στις θυγατρικές εταιρείες της (ήτοι εταιρείες στις οποίες η PANAFON είναι κυρία, αμέσως ή εμμέσως, ποσοστού μεγαλύτερου του 50% του μ.κ.).

* Εγγυήσεις, ενέγγυες πιστώσεις και ασφάλειες, εμπράγματες υποχρεώσεις της εταιρείας οποιουδήποτε είδους, για ποσά που υπερβαίνουν τα 100.000.000 δρχ.

* Κάθε έγκριση τροποποιήσεως του (υφιστάμενου) Επιχειρηματικού Σχεδίου (Business Plan).

* Καθορισμός της τιμής έκδοσης νέων μετοχών.

γ) Επίσης, θ' απαιτείται απαρτία και πλειοψηφία 6 μελών του Δ.Σ. για τις αποφάσεις που αφορούν αμοιβές, συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων των μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και του Γενικού Διευθυντού, καθώς επίσης και τις αμοιβές και λοιπές παροχές σε υπαλλήλους της εταιρείας που ανήκουν στο οικογενειακό περιβάλλον του Ανδρέα Κορασίδη (παράγραφος 5).

δ) Τέλος, σε κάθε τακτική ή έκτακτη Γ.Σ. των μετόχων της ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM που συγκαλείται για να αποφασισθεί αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ή άλλα θέματα που αναφέρονται στο άρθρο 29 παρ. 3 του Κ.Ν. 2190/20 καθώς επίσης και η τιμή εκδόσεως νέων μετοχών της εταιρείας, θα απαιτείται απαρτία 75% των μετοχών με δικαίωμα ψήφου στην εταιρεία και πλειοψηφία 75% των μετοχών με δικαίωμα ψήφου που παρευρίσκονται σε αυτή τη Γ.Σ. (παράγραφοι 4 και 11).

Β.1. Η εταιρεία PANAFON δραστηριοποιείται στον κλάδο της κινητής τηλεπικοινωνίας, εδρεύει στην Αθήνα και αποτελεί μία εκ των δύο εταιρειών (Operators), στις οποίες, το 1992, το ελληνικό δημόσιο χορήγησε άδειες για την εγκατάσταση και λειτουργία εντός των εθνικών συνόρων, χερσαίου, ψηφιακού, δημόσιας χρήσεως, κυψελοειδούς κινητού τηλεπικοινωνιακού δικτύου GSM κατά τις προδιαγραφές που περιέχονται α) στις συστάσεις για τα GSM που εκδίδονται από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προδιαγραφών, β) στη Σύσταση 87/371/ΕΟΚ και γ) στην Οδηγία 87/372/ΕΟΚ. Η δεύτερη εταιρεία είναι η STET ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΑΕΒΕ (εφεξής TELESTET), ενώ εντός του 1998 άρχισε να λειτουργεί και ένα τρίτο δίκτυο κινητής τηλεπικοινωνίας προηγμένης τεχνολογίας, αυτό της εταιρείας CosmOTE, που είναι θυ-

γατρική εταιρεία του κρατικού φορέα τηλεπικοινωνιών Ο.Τ.Ε. Α.Ε..

Αναλυτικότερα η PANAFON δραστηριοποιείται: α) στην εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων κινητής τηλεπικοινωνίας κυψελοειδούς μορφής στην Ελλάδα, β) στην προμήθεια και/ή διανομή του εξοπλισμού κλπ. που χρησιμοποιείται σε σχέση με τα συστήματα στην Ελλάδα, και γ) στην παροχή υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας αξίας στην Ελλάδα μέσω των ανωτέρω συστημάτων.

Στο μετοχικό της κεφάλαιο συμμετέχουν, με ποσοστό 45% η εταιρεία VODAFONE (Ηνωμένο Βασίλειο), με 35% η FRANCE TELECOM MOBILES INTERNATIONAL (Γαλλία) και με 10% κάθε μία από τις εταιρείες ΙΝΤΡΑΚΟΜ ΑΕ και DATAHOLDINGS AE.

Η PANAFON κατέχει το 100% του μ.κ. α) της εταιρείας ΠΑΝΑΒΟΞ Α.Ε. με διακριτικό τίτλο PANAVOX, η οποία είναι ταυτόχρονα και Εμπορικός Συνεργάτης (service provider) της PANAFON και β) της εταιρείας EUROKID ΑΒΕΕ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ (Βλ. σχετ. Απόφαση ΕΑ Νο 113/98).

Σύμφωνα με την ανωτέρω κρατική άδεια, τόσο η PANAFON όσο και η TELESTET δύνανται να προωθούν τις υπηρεσίες τους στο κοινό της χώρας, απευθείας ή εμμέσως μέσω αντιπροσώπων, πωλητών, προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες, ανεξαρτήτων μεταπωλητών ή συνδυασμό των παραπάνω προσώπων.

Η PANAFON έχει επιλέξει να μην παρέχει απευθείας τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες στο καταναλωτικό κοινό και πλην μερικών εξαιρέσεων, δεν μεταπωλεί συσκευές κινητής τηλεπικοινωνίας. Από την έναρξη της λειτουργίας της συνεργάζεται με τους ακόλουθους Εμπορικούς Συνεργάτες (service providers) : 1) PANAVOX, η οποία, όπως προαναφέρθηκε, είναι θυγατρική 100% της PANAFON, 2) UNIFON (η οποία προέκυψε από τη συγχώνευση με απορρόφηση της εταιρείας Q-PHONE από την εταιρεία ΠΑΛΜΑΦΟΝ, σχετική Απόφαση ΕΑ Νο 106/98), 3) CITICOM , 4) ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM και 5) VIAFON, με τους οποίους και έχει υπογράψει Συμβάσεις Εμπορικής Συνεργασίας. Σύμφωνα με τις Συμβάσεις αυτές, η PANAFON παρέχει υπηρεσίες στον Εμπορικό Συνεργάτη, τις οποίες αυτός προωθεί εμπορικά προς το κοινό, χρησιμοποιώντας δικά του μέσα και συστήματα εμπορικής πολιτικής και υποχρεούται να ακολουθεί την πολιτική τιμών που αυτή καθορίζει χωρίς να υπερβαίνει τις τιμές αυτές στο ελάχιστο παρά μόνο δύναται να διαμορφώνει ευνοϊκότερους όρους για τους συνδρομητές. Το δικαίωμα του Εμπορικού Συνεργάτη δεν είναι αποκλειστικό και η PANAFON μπορεί να συνάψει και άλλες συμβάσεις εμπορικής συνεργασίας ή και να προωθεί η ίδια ή μέσω θυγατρικών της εταιρειών, τις υπηρεσίες της στο κοινό.

Οι Εμπορικοί Συνεργάτες της PANAFON δραστηριοποιούνται α) στην παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, δηλ. στην εγγραφή του συνδρομητή στο δίκτυο της εν λόγω εταιρείας, στην τιμολόγηση των υπηρεσιών που παρέχονται από αυτόν στον τελικό καταναλωτή, στη διαχείριση είσπραξης των λογαριασμών των συνδρομητών, στην εξυπηρέτηση των υπαρχόντων συνδρομητών και στην προώθηση των πωλήσεων με την εγγραφή νέων συνδρομητών και β) στην εμπορία τηλεπικοινωνιακών συσκευών κινητής τηλεπικοινωνίας καθώς επίσης και παντός είδους τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού, στην υποστήριξη, συντήρηση, και επισκευή τούτου κλπ. Οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες παρέχονται απευθείας από τους Εμπορικούς Συνεργάτες στον τελικό καταναλωτή στο σύνολό τους, όμως η εγγραφή νέων συνδρομητών και η εμπορία συσκευών κινητής τηλεπικοινωνίας γίνεται και μέσω τρίτων (dealers) που αποτελούν το εμπορικό τους δίκτυο.

Προς την PANAFON, οι Εμπορικοί Συνεργάτες της, οι οποίοι ασχολούνται με την είσπραξη των λογαριασμών των συνδρομητών τους, καταβάλουν κάθε είδους οικονομική επιβάρυνση, σύμφωνα με την Κοστολόγηση των υπηρεσιών όπως ισχύει εκάστοτε από αυτήν, ιδίως αλλά μη εξαντλητικά αναφερόμενα, τα τέλη κλήσεως, συνδέσεως, τα πάγια μηνιαία τέλη καθώς και τα τέλη ή χρεώσεις που θα γίνονται από Αλλοδαπό Φορέα Δικτύου GSM για κλήσεις που κάνουν οι συνδρομητές χρησιμοποιώντας το Σύστημα του Αλλοδαπού Φορέα Δικτύου GSM. Η PANAFON παρέχει στους Εμπορικούς της Συνεργάτες τα στοιχεία για την έκδοση των λογαριασμών των συνδρομητών, δεδομένου ότι στον κεντρικό της ηλεκτρονικό υπολογιστή καταχωρούνται τα στοιχεία που αφορούν βασικά διάρκεια και χρέωση κλήσεων ανά συνδρομητή και κατόπιν με βάση τα στοιχεία αυτά γίνεται περαιτέρω η τιμολόγηση των παρεχομένων υπηρεσιών από τους Εμπορικούς Συνεργάτες στους συνδρομητές τους.

Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών της με την θυγατρική της PANAVOX το έτος 1997 στην εθνική αγορά ανήλθε σε 156.794.711.685 δρχ. ήτοι 508.372.252 ECU (120.105.959.432 δρχ. η PANAFON και 36.688.752.253 δρχ. η PANAVOX).

Β.2. Η ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM συστήθηκε το 1993, εδρεύει στον Δήμο του Πειραιά και δραστηριοποιείται επίσης στον κλάδο της κινητής τηλεπικοινωνίας. Αναλυτικότερα, όπως περιγράφεται στο άρθρο 3 του καταστατικού της, ο σκοπός της συνίσταται κυρίως στην παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών προς το κοινό που αναπτύσσονται και προσφέρονται μέσω του Κυψελοειδούς Δικτύου GSM Κινητής Τηλεπικοινωνίας της PANAFON, στην προμήθεια, εμπορία και εγκατάσταση παντός είδους τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού, ανταλλακτικών και εξαρτημάτων κινητής τηλεπικοινωνίας, στην ολοκληρωμένη υποστήριξη πριν και μετά την πώληση, συντήρηση και επισκευή του ως άνω εξοπλισμού, στην αντιπροσώπευση, εμπορία και παροχή υπηρεσιών στο τομέα της τηλεπικοινωνίας καθώς και στην αντιπροσώπευση και εμπορία γενικά ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών ειδών.

Ο Ανδρέας Κορασίδης, βασικός μέτοχος της ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM, ελέγχει επίσης, κατέχοντας το 60% του μετοχικού της κεφαλαίου, την εταιρεία ΡΑΔΙΟ ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ - ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. η οποία δραστηριοποιείται στην εμπορία, χονδρικώς και λιανικώς, ηλεκτρικών οικιακών συσκευών και πάσης φύσεως ηλεκτρονικών ειδών. Η παραπάνω εταιρεία αποτελεί και έναν από τους σημαντικότερους dealers της ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM, δηλ. εγγράφει νέους συνδρομητές και πωλεί συσκευές κινητής τηλεπικοινωνίας.

Η ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM δεν ελέγχει άμεσα ή έμμεσα καμία άλλη επιχείρηση.

Ο κύκλος εργασιών της στην εθνική αγορά για το έτος 1997 ανήλθε στο ποσό των 10.632.570.485 δρχ. ήτοι 34.473.764 ECU, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων που αποδίδονται στην PANAFON (τέλη κλήσεων, πάγια μηνιαία τέλη, τέλη σύνδεσης, κλπ.), των προμηθειών της από την PANAFON (για λογαριασμούς των συνδρομητών και τις εγγραφές νέων) και των εσόδων από τις πωλήσεις τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού.

Γ.1. Η σχετική αγορά των προϊόντων περιλαμβάνει το

σύνολο των προϊόντων που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Και οι δύο συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρείες δραστηριοποιούνται στον κλάδο της κινητής τηλεπικοινωνίας και ειδικότερα: α) η PANAFON δημιούργησε την απαραίτητη τηλεπικοινωνιακή υποδομή και από την έναρξη της λειτουργίας της επέλεξε να παρέχει τις υπηρεσίες της όχι απευθείας αλλά μέσω Εμπορικών Συνεργατών κατόπιν Συμβάσεων Εμπορικής Συνεργασίας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η, κατά 100% θυγατρική της, PANAVOX, β) η ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM αποτελεί έναν από τους Εμπορικούς της Συνεργάτες και συστήθηκε με κύριο σκοπό την παροχή στο κοινό τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών κινητής τηλεπικοινωνίας μέσω του δικτύου αυτής.

Βάσει των ανωτέρω, στην κρινόμενη συγκέντρωση η σχετική αγορά αφορά την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και εμπορίας εξοπλισμού κινητής τηλεπικοινωνίας, ως απαραίτητου μέσου για την παροχή αυτών (βλ. και σχετ. απόφαση Ε.Α. 106/98).

Γ.2. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού. Στην υπό κρίση συγκέντρωση, τόσο η PANAFON όσο και οι εμπορικοί της συνεργάτες δραστηριοποιούνται εντός της Ελληνικής Επικράτειας.

Δ. Λαμβανομένου υπόψη ότι, το συνολικό μέγεθος της αγοράς παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών κινητής τηλεπικοινωνίας, υπολογίζεται σε όγκο δηλ. συνολικό αριθμό ενεργών συνδρομητών, και με βάση τα στοιχεία που προσκόμισαν στη Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού οι εταιρείες PANAFON και TELESTET (που αφορούν τον ακριβή αριθμό των ενεργών συνδρομητών που είναι εγγεγραμμένοι στο δίκτυό τους κατά την τελευταία προ της συγκεντρώσεως τριετία, δηλ. 1995-1996-1997), τα μερίδια των εν λόγω εταιρειών ήταν 48,18 - 51,30% και 51,82 - 48,70% αντίστοιχα.

Στην εν λόγω όμως αγορά, όπως προανεφέρθη, η PANAFON δραστηριοποιείται τόσο μέσω της θυγατρικής της εταιρείας PANAVOX όσο και μέσω των Εμπορικών Συνεργατών της. Η TELESTET αντίθετα παρέχει κυρίως απευθείας τις τηλεπικοινωνιακές της υπηρεσίες στο κοινό. Διατηρεί δικό της δίκτυο διανομής των υπηρεσιών της και των προϊόντων της, παράλληλα όμως, διακινεί τα προϊόντα της και τις υπηρεσίες της και μέσω Συνεργατών της (Megadealers) και των αντιπροσώπων τους (Subdealers) οι οποίοι ασχολούνται με εγγραφές συνδρομητών και πώληση συσκευών.

Με βάση τον συνολικό αριθμό των ενεργών συνδρομητών κινητής τηλεπικοινωνίας που είναι εγγεγραμμένοι και στα δύο δίκτυα και τον κατ' έτος αριθμό ενεργών συνδρομητών στον οποίο παρέχουν υπηρεσίες οι Εμπορικοί Συνεργάτες της PANAFON, το μερίδιο αγοράς της PANAVOX (θυγατρικής 100% της PANAFON) κατά την προαναφερθείσα τριετία ήταν 14,03%, 14,03% και 12,46% αντίστοιχα, ενώ της ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ TELECOM ήταν 4,82%, 4,88% και 4,41% αντίστοιχα. Τα μερίδια αγοράς των λοιπών συνεργατών της PANAFON ήταν: UNIFON (που προέρχεται από τη συγχώνευση των εταιρειών Q-PHONE και PALMAFONE) (8,74%+10,59%=) 19,33%, (12,72%+11,59%=) 24,31% και (13,73%+11,56%=) 25,29%, αντίστοιχα, VIAFON 5,62%, 5,07% και 5,37% αντίστοιχα και CITICOM 4,38%, 4,69% και 3,77% αντίστοιχα.

Στη δευτερεύουσα σχετική αγορά της πώλησης των συσκευών κινητής τηλεπικοινωνίας, στην οποία δραστηριοποιούνται πολλές και μεγάλες εταιρείες, μεταξύ των οποίων οι ERICSSON, MOTOROLA κλπ., καθώς επίσης και ανεξάρτητοι μεταπωλητές, δεν υπάρχουν επαρκή διαθέσιμα στοιχεία για την ακριβή εκτίμηση των μεριδίων αγοράς των εταιρειών αυτών. Από τα στοιχεία του φακέλλου κρίνεται ότι τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση εταιρειών είναι τέτοια που παρέλκει η περαιτέρω εξέτασή τους.

Ε. Όσον αφορά τη δομή της αγοράς, από τα στοιχεία του φακέλλου της υποθέσεως, προέκυψαν τα ακόλουθα:

Στην Ελλάδα, όπως προαναφέρθηκε, λειτουργούν 3 (τρία) δίκτυα κινητής τηλεπικοινωνίας, των εταιρειών PANAFON, TELESTET και CosmOTE. Μέχρι (τουλάχιστον) το 1997, η αγορά παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών κινητής τηλεπικοινωνίας ουσιαστικά μοιραζόταν ανάμεσα στις 2 πρώτες εκ των ανωτέρω εταιρειών.

Στην συνολική αγορά κινητής τηλεπικοινωνίας εκτός των εταιρειών που κατέχουν τα δίκτυα μέσω των οποίων παρέχονται οι υπηρεσίες και των κατόχων της σχετικής τεχνογνωσίας και των κατασκευαστών τόσο της υποδομής αυτών όσο και του τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού, δραστηριοποιούνται και εταιρείες που είναι εμπορικοί συνεργάτες των εταιρειών που κατέχουν τα δίκτυα καθώς και απλοί dealers που αποτελούν το εμπορικό δίκτυο των τελευταίων. Κατά συνέπεια ανάλογα με το σύστημα εμπορικής προώθησης των υπηρεσιών τους, ως αυτό αναλύθηκε ανωτέρω, που επέλεξε κάθε μία εταιρεία δικτύου, προέκυψε η κατωτέρω δομή της αγοράς: α) η PANAFON από την έναρξη της λειτουργίας της παρέχει τις υπηρεσίες της μέσω της θυγατρικής της εταιρείας PANAVOX ως και μέσω των Εμπορικών της Συνεργατών, οι οποίοι με την σειρά τους διαθέτουν δικό τους εμπορικό δίκτυο, β) η TELESTET παρέχει κυρίως απευθείας τις υπηρεσίες της και μεταπωλεί τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό και παράλληλα με το δικό της δίκτυο πωλήσεων, συνεργάζεται για την διανομή των υπηρεσιών της και των προϊόντων της μέσω συνεργατών της, οι οποίοι επίσης διαθέτουν, περαιτέρω, δικούς τους αντιπροσώπους. Ως εκ τούτου, όλες οι ανωτέρω επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται (άμεσα ή έμμεσα) στην εν λόγω αγορά θεωρούνται μεταξύ τους ως ανταγωνίστριες επιχειρήσεις.

Η αγορά παροχής των ως άνω τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και εμπορίας του σχετικού εξοπλισμού, αποτελεί μία ανοικτή αγορά για οποιαδήποτε επιχείρηση επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί στον τομέα αυτό, δεδομένου ότι δεν υφίστανται νομικοί φραγμοί εισόδου σ' αυτή, ενώ τα κριτήρια που θέτουν οι Operators προκειμένου να περιλάβουν ένα νομικό ή φυσικό πρόσωπο στο δίκτυό τους (ως service provider ή dealer), ήτοι φερεγγυότητα, οικονομική ισχύ κλπ., δεν κρίνεται ότι δύνανται να προκαλέσουν την αποτροπή ή τον αποκλεισμό της εισόδου νέων επιχειρήσεων στο χώρο.

ΣΤ. Όσον αφορά τις συνθήκες της ζήτησης και της προσφοράς στην υπό κρίση αγορά, προέκυψαν τα ακόλουθα:

Η αγορά της κινητής τηλεπικοινωνίας στην χώρα μας είναι πλέον ραγδαία αναπτυσσόμενη. Τα τέσσερα μόλις χρόνια που έχουν μεσολαβήσει από την "γέννησή" της, αν και πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, την ανέδειξαν σε έναν

από τους σημαντικότερους κλάδους της ελληνικής οικονομίας αλλά και μία από τις πιο δυναμικές της Ευρώπης.

Ο συνολικός αριθμός συνδρομητών κινητής τηλεπικοινωνίας ανήλθε σε 300.000 περίπου το 1995, 600.000 περίπου το 1996, ενώ ξεπέρασε το 1.000.000 το 1997. Η ραγδαία αύξηση του αριθμού των συνδρομητών υποδηλώνει ότι, η κινητή τηλεπικοινωνία παρέχει σημαντικά πλεονεκτήματα που δεν είναι σε θέση να προσφέρει η συμβατική. Η διείσδυση της κινητής τηλεπικοινωνίας στην χώρα μας κατά την πάροδο των τεσσάρων ετών από την έναρξη της λειτουργίας της (10% περίπου το 1997) θεωρείται πραγματικά αξιοσημείωτη, ενώ έχει ήδη επιτευχθεί εντυπωσιακή γεωγραφική και πληθυσμιακή ραδιοκάλυψη (85% και 95% αντίστοιχα).

Επειδή όμως ανάπτυξη της αγοράς της κινητής τηλεπικοινωνίας δεν σημαίνει μόνο αριθμητική αύξηση των συνδρομητών, αλλά και περαιτέρω, τεχνολογική εξέλιξη των δικτύων, επέκτασή τους και παροχή νέων υπηρεσιών, η PANAFON και η TELESTET βελτιώνουν συνεχώς το τηλεπικοινωνιακό τους δίκτυο και την ποιότητα των υπηρεσιών τους με τον εμπλουτισμό από συμπληρωματικές υπηρεσίες, (όπως π.χ. Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Πελατών, Υπηρεσία Πληροφοριών Καταλόγου ΟΤΕ, Αποστολή Δεδομένων και FAX, Υπηρεσία Αναγνώρισης Κλήσεων, Υπηρεσίες Μετεωρολογικού και Ακτοπλοϊκού Δικτύου, Υπηρεσία Φωνητικής Πληκτρολόγησης, Κινητής Καρτοτηλεπικοινωνίας κλπ.), που προσδίδουν πρόσθετη αξία στην βασική υπηρεσία της φωνητικής επικοινωνίας της κινητής τηλεπικοινωνίας, αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα πλεονεκτήματα του συστήματος GSM. Η πλέον πρόσφατη εξέλιξη στις κινητές επικοινωνίες, είναι η ανάπτυξη των Δορυφορικών Συστημάτων Κινητής τηλεπικοινωνίας. Και οι δύο εταιρείες δικτύου, συνεργαζόμενες η κάθε μία με ένα αντίστοιχο τέτοιο σύστημα δορυφορικής κινητής επικοινωνίας, θα είναι σε θέση, ως το τέλος περίπου του τρέχοντος έτους, να προσφέρουν στους συνδρομητές τους την δυνατότητα της απρόσκοπτης και ποιοτικής επικοινωνίας σε περιοχές όπου η κάλυψη των επίγειων δικτύων παρουσιάζει κενά και μέσω οποιουδήποτε δικτύου σταθερής ή κινητής επίγειας τηλεπικοινωνίας.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της αγοράς της κινητής τηλεπικοινωνίας στην χώρα μας, είναι η διεύρυνση της βάσης των συνδρομητών, η σημαντική μείωση του κόστους αγοράς της συσκευής ή ακόμα και η δωρεάν παροχή της, η διάθεση ολοένα και πιο εξελιγμένων τεχνολογικά συσκευών, η ανάπτυξη νέων συμπληρωματικών υπηρεσιών και η πολιτική των δύο εταιρειών της παροχής Εναλλακτικών Προγραμμάτων Χρήσης και Οικονομικών Πακέτων για να προσαρμόζονται στις οικονομικές δυνατότητες των καταναλωτών, ως αποτέλεσμα του ανταγωνισμού που έχει αναπτυχθεί κυρίως μεταξύ των εταιρειών που κατέχουν τα δίκτυα, αλλά και των κατασκευαστικών εταιρειών καθώς και των λοιπών επιχειρήσεων που εξελίχθηκαν "δορυφορικά" με τις εταιρείες δικτύων (εμπορικοί συνεργάτες και dealers αυτών).

Παράγοντες που επηρεάζουν τον ανταγωνισμό στον τομέα της κινητής τηλεπικοινωνίας θεωρούνται η γεωγραφική κάλυψη, η ποιότητα του δικτύου και η ποικιλία των παρεχομένων υπηρεσιών, οι τιμές των συσκευών και η τεχνολογική τους εξέλιξη, το εμπορικό δίκτυο, η διαφήμιση και τέλος η τιμολογιακή πολιτική.

Αν και στον κλάδο κινητής τηλεπικοινωνίας στην χώρα μας, δραστηριοποιούνται πληθώρα επιχειρήσεων με συναφείς προς το αντικείμενο δραστηριότητες, πρωτίστως ο ανταγωνισμός υφίσταται μεταξύ των εταιρειών που κατέχουν άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας των δικτύων μέσω των οποίων αναπτύσσονται και προσφέρονται οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες κινητής τηλεπικοινωνίας. Ο ανταγωνισμός που υφίσταται μεταξύ των εμπορικών τους συνεργατών, που οι ίδιες επιλέγουν, για την προώθηση των υπηρεσιών τους, περιορίζεται στην καλύτερη εξυπηρέτηση του ήδη/ ή υποψήφιου συνδρομητή, σε κάποιες ευνοϊκές παροχές προς αυτόν όπως π.χ. δωρεάν συσκευή, σύνδεση κλπ., στην τεχνογνωσία και στο υφιστάμενο εμπορικό τους δίκτυο.

Η πρόσφατη είσοδος του τρίτου δικτύου κινητής τηλεπικοινωνίας προηγμένης τεχνολογίας στην χώρα μας, αυτό της CosmOTE, σηματοδοτεί την περαιτέρω διεύρυνση της αγοράς και αναμένεται να προκαλέσει θετικές επιπτώσεις σε αυτήν.

Ζ.1. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 2 εδάφ. β' του Ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται "όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστο μία επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων". Το κατά πόσο με μία συμφωνία αποκτάται ο έλεγχος μιάς άλλης επιχείρησης εξαρτάται από σειρά πραγματικών και νομικών στοιχείων, αρκεί πάντως ότι η απόκτηση του ελέγχου να παρέχει την δυνατότητα καθορισμού επηρεασμού της δραστηριότητας μιάς επιχείρησης, χωρίς να απαιτείται η πραγματική άσκηση του επηρεασμού.

Ο έλεγχος μπορεί να είναι αποκλειστικός (μπορεί δηλ. ν' ασκείται από έναν μόνο επιχειρηματία ο οποίος συνήθως αποκτά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης) αλλά και κοινός (joint control) (όταν δηλ. περισσότερες της μιας επιχειρήσεις ή πρόσωπα έχουν τη δυνατότητα να ασκούν αποφασιστική επιρροή σε μία άλλη επιχείρηση). Ως αποφασιστική επιρροή με την έννοια αυτή νοείται, κατά κανόνα, η εξουσία αναστολής ενεργειών που καθορίζουν την εμπορική στρατηγική συμπεριφορά μιάς επιχείρησης. Σε αντίθεση με τον αποκλειστικό έλεγχο, ο οποίος παρέχει την εξουσία καθορισμού των στρατηγικών αποφάσεων σε μία επιχείρηση από συγκεκριμένο μέτοχο, ο κοινός έλεγχος χαρακτηρίζεται από τη δυνατότητα δημιουργίας αδιεξόδου, λόγω της εξουσίας του ενός ή περισσοτέρων μητρικών επιχειρήσεων ν' απορρίπτουν τις προτεινόμενες στρατηγικές αποφάσεις. Ως εκ τούτου, οι μέτοχοι αυτοί πρέπει να καταλήξουν σε μεταξύ τους συνεννόηση για τον καθορισμό της εμπορικής πολιτικής της κοινής επιχείρησης (Ανακοίνωση της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την έννοια της συγκέντρωσης βάσει του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου της 21.12.1989 παρ. 19). Κοινός έλεγχος υπάρχει ακόμη και στην περίπτωση που μειοψηφούντες μέτοχοι έχουν πρόσθετα δικαιώματα τα οποία τους επιτρέπουν να ασκούν αρνησικυρία σε αποφάσεις που έχουν ουσιώδη σημασία στην εμπορική στρατηγική συμπεριφορά της κοινής επιχείρησης (Υπόθεση T-2/93, Air France κατά Επιτροπής, υπόθεση IV/M 0010 Conagra/Idea της 3ης Μαϊου 1991). Αυτά τα δικαιώματα αρνησικυρίας μπορεί να προβλέπονται στο Καταστατικό της κοινής εταιρείας ή σε συμφωνία μεταξύ των επιχειρήσεων ή προσώπων που ασκούν τον κοινό έλεγχο. Συνηθισμένη περίπτωση δικαιωμάτων αρνησι-

κυρίας υπάρχει όταν στο καταστατικό προβλέπεται ειδική πλειοψηφία για τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης των μετόχων ή του Διοικητικού Συμβουλίου σε βαθμό που ν'απαιτείται σύμπλευση των ασκούντων τον κοινό έλεγχο μετόχων.

Στην υπό κρίση περίπτωση, δυνάμει του από 31.5.1998 Συμφωνητικού Αγοράς Μετοχών και Συμφώνου Μετόχων μεταξύ της PANAFON και του Ανδρέα Κορασίδη στο οποίο συμφωνήθηκε ότι (όπως αυτό αναλύθηκε στην παραγρ. Α.5. ανωτέρω) η PANAFON θα αποκτήσει δικαιώματα αυξημένα, σχετικά με την διοίκηση της Εταιρείας, τόσο σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου όσο και σε επίπεδο Γενικών Συνελεύσεων, που θα της παρέχουν την δυνατότητα να ασκεί από κοινού τον έλεγχο με τον πλειοψηφούντα μέτοχο Ανδρέα Κορασίδη, πραγματοποιείται συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του ως άνω νόμου.

Ζ.2. Η εν λόγω συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση στην Υπηρεσία μας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ. 1, του Ν. 703/77, όπως ισχύει, (η οποία και έγινε εμπρόθεσμα με το από 10.4.1998 κοινό έγγραφο της PANAFON και του Ανδρέα Κορασίδη), δεδομένου ότι, όπως αναφέρεται στις παρ. Β.1. και Β.2. ανωτέρω, υπερκαλύπτεται η μία τουλάχιστον εκ των δύο προϋποθέσεων που ορίζει ο νόμος, αυτή του συνολικού κύκλου εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, να ξεπερνά τα 50.000.000 ECU και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις να πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των 5.000.000 ECU και τούτο χωρίς να αθροισθούν και οι κύκλοι εργασιών των λοιπών επιχειρήσεων των ομίλων που ανήκουν οι εν λόγω εταιρείες.

Ζ.3. Σύμφωνα με το άρθρο 4γ παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με την δημιουργία δεσπόζουσας θέσης ή ενίσχυση προϋπάρχουσας τοιαύτης.

Η υπό κρίση συγκέντρωση πραγματοποιείται με την συμμετοχή της PANAFON στην ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM, που αποτελεί Εμπορικό Συνεργάτη της.

Στην σχετική αγορά της παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και δευτερευόντως εμπορίας συσκευών κινητής τηλεπικοινωνίας που αφορά η εν λόγω συγκέντρωση, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί, δραστηριοποιούνται άμεσα ως ανταγωνίστριες μεταξύ τους επιχειρήσεις εκτός των Εμπορικών Συνεργατών της PANAFON, οι εμπορικοί συνεργάτες της TELESTET που ασχολούνται μόνο με εγγραφές και πωλήσεις συσκευών, καθώς και η ίδια η TELESTET, η οποία παρέχει απευθείας στο καταναλωτικό κοινό τις υπηρεσίες της και μεταπωλεί και συσκευές. Δεν υφίσταται δε νομικά αλλά ούτε και πραγματικά εμπόδια, που να αποτρέπουν την είσοδο σε οποιαδήποτε επιχείρηση επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί στην εν λόγω αγορά ως εμπορικός συνεργάτης κάποιας εταιρείας που κατέχει δίκτυο κινητής τηλεπικοινωνίας.

Με την κρινόμενη συγκέντρωση, που αφορά τις παρεχόμενες μέσω του δικτύου της PANAFON υπηρεσίες, δεν πραγματοποιείται μεταβολή στα μερίδια της αγοράς όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί κατά την υφιστάμενη δομή της. Το μερίδιο της ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ-TELECOM κατά το έτος 1997, με βάση τον συνολικό αριθμό των συνδρομητών, εγγεγραμμένων και στα δύο (τότε μοναδικά υφιστάμενα) δίκτυα ήταν 4,41 ενώ με βάση τον συνολικό αριθμό των συνδρομητών, εγγεγραμμένων στο δίκτυο της PANAFON ήταν 8,61%. Το γεγονός ότι η PANAFON ήδη ελέγχει κατά 100% την PANAVOX (επίσης έναν εκ των Εμπορικών Συνεργατών της) η οποία κατείχε μερίδιο 12,46% και 24,29% αντίστοιχα, επίσης δεν θα επηρεάσει την ανταγωνιστική θέση των λοιπών Εμπορικών Συνεργατών της, δεδομένου ότι ο μεταξύ τους ανταγωνισμός δεν αφορά στο είδος, στην ποιότητα και ποικιλία, ούτε στην κοστολόγηση αυτών καθαυτών των παρεχομένων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, θέματα που καθορίζονται αποκλειστικά από την PANAFON, αλλά περιορίζεται σε θέματα εμπορικής φύσεως (εξυπηρέτηση πελατών, οργάνωση, τεχνογνωσία κλπ.).

Τέλος, όπως έχει γίνει ήδη δεκτό από την Επιτροπή Ανταγωνισμού (βλ. Απόφαση 106/98), στην εν λόγω σχετική αγορά ο ανταγωνισμός ουσιαστικά υφίσταται μεταξύ των εταιρειών που κατέχουν τα δίκτυα κινητής τηλεπικοινωνίας, της PANAFON που κατείχε το 1997 μερίδιο 51,3% και της TELESTET με μερίδιο αντίστοιχα 48,7%, ενώ πρόσφατα εισήλθε και η CosmOTE που αναμένεται να ενισχύσει περισσότερο τον υφιστάμενο ανταγωνισμό.

Σύμφωνα με τα παραπάνω κρίνεται ότι η γνωστοποιούμενη συγκέντρωση, δεν θα επιφέρει μεταβολή στην υφιστάμενη δομή της σχετικής αγοράς και δεν θα περιορίσει ή θα νοθεύσει τον ήδη υπάρχοντα ανταγωνισμό σε αυτήν.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος απαγόρευσης της συγκέντρωσης των εταιρειών ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ και ΡΑΔΙΟ ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ TELECOM Α.Ε., δεδομένου ότι δεν προκύπτουν δυσμενείς για τον ανταγωνισμό επιπτώσεις στις σχετικές αγορές.

Η παρούσα απόφαση εκδόθηκε την 9η Ιουλίου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβενήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΣΤ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ	ΑΛ.-ΜΑΡΙΑ ΤΑΡΑΜΠΙΚΟΥ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 4 / ΙΙ / 1998 (2)

Προηγούμενη Γνωστοποίηση της Συγκέντρωσης των επιχειρήσεων "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ" και "ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ &ΣΙΑ Α.Ε.ΕΠ.", σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ.Εμπορίου) την 23η Ιουλίου 1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ. με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος
Μέλη: Νικόλαος Παραθύρας,
Κων/νος Ηλιόπουλος,
Χαρίλαος Χάρακας,
Λεωνίδας Νικολούζος,
Μελίνα Μουζουράκη και
Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας: Ελένη Βασιλειάδου, κωλυόμενης της τακτικής Αλεξάνδρας Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδριάσεως ήταν ο έλεγχος της προηγούμενης συγκέντρωσης των επιχειρήσεων "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ" και "ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ &ΣΙΑ Α.Ε.ΕΠ.", η οποία γνωστοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/1977, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστη η κλητευθείσα εταιρία "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ", δια του πληρεξουσίου δικηγόρου της Παναγιώτη Κυλιντηρέα.

Στην αρχή της συζήτησης το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την έγγραφη εισήγηση της Υπηρεσίας επί της υποθέσεως και πρότεινε (α) την μη απαγόρευση της υπό κρίση συγκέντρωσης δεδομένου ότι δεν θα περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά και (β) να υποχρεωθεί η εξαγοράζουσα εταιρία "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ" να προσκομίσει στην Ε.Α., τη σύμβαση πώλησης προ της οριστικής υπογραφής της, προκειμένου να ελεγχθεί κατά πόσο περιέχει όρους περιοριστικούς του ανταγωνισμού. Στην συνέχεια έλαβε τον λόγο ο πληρεξούσιος δικηγόρος της εξαγοράζουσας εταιρίας, ο οποίος ανέπτυξε τις απόψεις τους και έδωσε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής, για να ζητήσει στο τέλος την έγκριση της συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 30η Ιουλίου 1998, στην ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, το ενδιαφερόμενο μέρος κατά τη συζήτηση της υποθέσεως,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ι. Επειδή, κατά μεν τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 στοιχ. β του Ν. 703/77, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τα άρθρα 1 του Ν.1934/91 και 2 παρ. 1 του Ν. 2296/95, "συγκέντρωση πραγματοποιείται, όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστο επιχείρηση ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν, άμεσα ή έμμεσα, με αγορά συμμετοχών στο κεφάλαιο ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλον τρόπο, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων", κατά δε τη διάταξη του άρθρου 4β παρ. 1 αυτού, όπως ισχύει, μετά την τροποποίησή του με τα άρθρα 2 του Ν.1934/91 και 2 παρ. 3 του Ν. 2296/95, "κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας, ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν:

α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή

β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU)."

και κατά τις διατάξεις του άρθρου 4γ παρ. 1 και 2 αυτού, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 4 του Ν. 2296/95:

"1. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

2. Για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ.1 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδος, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβαση τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιάμεσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό."

ΙΙ. Επειδή από τα έγγραφα του φακέλου που σχηματίστηκε, τους ισχυρισμούς και τις εξηγήσεις του πληρεξουσίου δικηγόρου της αιτούσας εταιρίας και την όλη ενώπιον της Επιτροπής διεξαχθείσα διαδικασία προέκυψαν τα εξής:

Α.1. Στις 27.5.1998 η εταιρία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. (ΕΛ.ΠΕ) υπέγραψε με τους μετόχους της εταιρίας ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ Γ. ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ (ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ) "Επιστολή Προθέσεων δια της οποίας συμφωνείται, υπό όρους, από τα ενδιαφερόμενα μέρη η ύπαρξη πρόθεσης για την υπογραφή μέχρι 27.6.1998 σύμβασης πώλησης του συνόλου των μετοχών της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ προς εταιρεία ή εταιρείες του ομίλου της ΕΛ.ΠΕ. Η μεταβίβαση και παράδοση των μετοχών θα πραγματοποιηθεί με τη λήψη όλων των αδειών που απαιτούνται σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία περί συγκεντρώσεως επιχειρήσεων και μετά την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου της μεταβιβαζόμενης εταιρείας. Η εν λόγω συμφωνία γνωστοποιήθηκε από την ΕΛ.ΠΕ στην Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 11.6.1998.

Α.2α. Η εξαγοράζουσα εταιρία ιδρύθηκε το 1975 (Ν. 87/1975) με την επωνυμία ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΕ-

ΤΡΕΛΑΙΟΥ ΑΕ (ΔΕΠ ΑΕ) και τον Απρίλιο του 1998 συγχωνεύθηκε με τις θυγατρικές της (Ν. 2593/98) και μετονομάσθηκε σε ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ. Η εταιρία έχει έδρα την Αθήνα, ανήκει καθ' ολοκληρίαν στο Ελληνικό Δημόσιο και αντικείμενό της είναι η άσκηση εμπορικής, βιομηχανικής και ερευνητικής δραστηριότητας σχετικά με τους υδρογονάνθρακες στην Ελλάδα και το εξωτερικό και (μέσω της θυγατρικής της ΕΚΟ-ΕΛΔΑ) δραστηριοποιείται στην εμπορία ενός ευρέως φάσματος πετρελαιοειδών συμπεριλαμβανομένων βενζινών, λιπαντικών, καυσίμων αεροπορίας, πετρελαίου κίνησης, πετρελαίου θέρμανσης για βιομηχανική και οικιακή χρήση, πετρελαίου εξωτερικής καύσης (μαζούτ), υγραερίων, ντίζελ ναυτιλίας (Μ 60) και μαζούτ ναυτιλίας (BF0).

Α2β. Η δομή του Ομίλου ΕΛ.ΠΕ από 1.4.1998 έχει ως εξής:

Εταιρεία	Αντικείμενο Εργασιών	% Συμμετοχής
ΕΚΟ - ΕΛΔΑ ΑΒΕΕ	Εμπορία πετρελαιοειδών - Διυλιστήριο	100%
ΕΚΟ-ΦΙΛΜ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ ΑΒΕΕ	Παραγωγή και Εμπορία φιλμ πολυπροπυλενίου	99,992%
ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.	Εκπόνηση τεχνικών μελετών και παροχή συμβουλών	100%
ALGRE A.E.	Εμπορία πετρελαίου στην περιοχή των Βαλκανίων	35%
ΔΕΠΑ Α.Ε.	Εμπορία και εκμετάλλευση φυσικού αερίου	15%

Μέσω δε των θυγατρικών της εταιρειών η ΕΛ.ΠΕ ελέγχει και τις παρακάτω εταιρείες :

Εταιρεία	Αντικείμενο Εργασιών	Μέτοχος	% Συμμετοχής
Α.Ε. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ "ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ"	Εμφιάλωση και εμπορία υγραερίου	α) ΕΚΟ-ΕΛΔΑ β) PETROLINA, Κύπρου	86,35% 13,65%
PETROLINA (OVERSEAS) LTD	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου με έδρα τη Λάρνακα, Κύπρου	ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ	100%
ΕΚΟΛΙΝΑ Α.Ε.	Εμφιάλωση και αποθήκευση υγραερίου	Α) ΕΚΟ-ΕΛΔΑ Β) ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ	50% 50%
ΕΚΟ - GEORGIA LTD (Γεωργία)	Εμπορία καυσίμων	Α) ΕΚΟ-ΕΛΔΑ	76,5%

Τέλος η ΕΛ.ΠΕ συμμετέχει με ποσοστό 35% στην Α.Β.Ε.Ε ΒΟΛΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΡΗΤΙΝΗΣ (ΡΕΤ) με διακριτικό τίτλο VPI AE, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα της παραγωγής πλαστικών φιαλών συσκευασίας.

Α.2γ. Ο κύκλος εργασιών του ομίλου της ΕΛ.ΠΕ. στην εθνική αγορά για το 1997 (βάσει του άρ. 4στ Ν.703/77, όπως ισχύει) ανήλθε σε 595,2 δις δρχ. (1.929,8 εκ. ECU), ενώ στην παγκόσμια αγορά σε 714 δις δρχ. (2.314,99 εκ. ECU). Η δε ΕΛ.ΠΕ. (ως ΔΕΠ) το 1997 είχε πραγματοποιήσει κύκλο εργασιών ύψους 483,2 δις δρχ. (1.566,7 εκ. ECU), ενώ στον χώρο της εμπορίας πετρελαιοειδών, η θυγατρική της ΕΚΟ-ΕΛΔΑ ΑΒΕΕ (ως ΕΚΟ ΑΒΕΕ), είχε πραγματοποιήσει κύκλο εργασιών ο οποίος ξεπερνούσε τα 280 δις δρχ. (907,8 εκ. ECU).

Α.3α. Η εξαγοραζόμενη εταιρία ιδρύθηκε το 1975, έχει έδρα την Αθήνα και αντικείμενο την εισαγωγή και εμπορία πετρελαιοειδών εν γένει. Δραστηριοποιείται σε όλους τους κλάδους καυσίμων και λιπαντικών, εκτός των καυσίμων και λιπαντικών της αεροπορίας και του υγραερίου και δεν έχει οποιαδήποτε συμμετοχή σε άλλες επιχειρήσεις.

Α.3β. Ο κύκλος εργασιών της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ στην εθνική αγορά για το 1997 (βάσει του άρ. 4στ Ν. 703/77, όπως ισχύει) ανήλθε σε 69 δις δρχ. (233,7 εκ. ECU), ενώ ο κύκλος εργασιών της στην παγκόσμια αγορά ανήλθε σε 83,1 δις δρχ., (269,43 εκ. ECU).

Β.1α. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Τα πετρελαιοειδή αποτελούν προϊόντα παράγωγα του αργού πετρελαίου και διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες: α) τα πετρελαιοειδή εγχώριας κατανάλωσης και β) τα πετρελαιοειδή διεθνών πωλήσεων.

Στην πρώτη κατηγορία περιλαμβάνονται τα παρακάτω προϊόντα που αποτελούν χωριστές αγορές: i. Υγραέρια (Ε.Α. Αποφ. 99/1998), ii. Βενζίνες και ειδικότερα α)κοινή βενζίνη ή απλή, β) βενζίνη super, γ) αμόλυβδη βενζίνη super (οι οποίες δεν υποκαθίστανται και αποτελούν τρεις διακριτικές αγορές), iii. Φωτιστικό πετρέλαιο, iv. Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (ντίζελ) που διακρίνεται σε α) πετρέλαιο θέρμανσης και β) πετρέλαιο κίνησης, v. Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης (μαζούτ) που διατίθεται στις (μη υποκαθιστάμενες) ποιότητες α) μαζούτ Νο1, άλλως μαζούτ 1500 (για χρήση στη βιοτεχνία και ελαφρά βιομηχανία) και β) μαζούτ Νο 3, άλλως μαζούτ 3500 (για χρήση από τη βαριά βιομηχανία - ΔΕΗ, ΑΓΕΤ, ΛΑΡΚΟ κλπ), vi. Άσφαλτοι, vii. Λιπαντικά που χωρίζονται σε δύο διακριτές αγορές α) λιπαντικών αυτοκινήτων και β) βιομηχανικών λιπαντικών (Απόφαση Ε.Ε. 14/Μ/727- BP/MOBIL).

Στη δεύτερη κατηγορία (πετρελαιοειδή διεθνών πωλήσεων) περιλαμβάνονται τα προϊόντα που διατίθενται για τον εφοδιασμό αεροσκαφών και πλοίων και βάσει α) της σύστασης τους, β) της χρήσης για την οποία προορίζονται και γ) της τιμής αλλά και της ιδιαίτερης φορολογικής μεταχείρισης για ορισμένα από αυτά, μπορούν να διακριθούν στις παρακάτω επιμέρους σχετικές αγορές: i. Βενζίνες αεροσκαφών και καύσιμα αεριωθουμένων τύπου βενζίνης, ii. Κηροζίνη αεροσκαφών τύπου JA-1 ή ATF -A1, iii. Πετρέλαια εσωτερικής καύσης (ντίζελ) για τη ναυτιλία (εδώ κατατάσσεται και το Marine Gas Oil) τα οποία μπορούν να διακριθούν σε δύο επιμέρους αγορές, α) ντίζελ ακτοπλοΐας και β) ντίζελ ποντοπόρων, μολονότι πρόκειται για το ίδιο προϊόν και τούτο διότι και ο καταναλωτής είναι διαφορετικός και η τιμή διαφορετική δεδομένου ότι το ντίζελ των ποντοπόρων δεν επιβαρύνεται με φόρο κατανάλωσης και ΦΠΑ, iv. Πετρέλαια εξωτερικής καύσης (μαζούτ) για τη ναυτιλία τα οποία για τους ίδιους παραπάνω λόγους μπορούν να διακριθούν σε δύο χωριστές αγορές α) μαζούτ ακτοπλοΐας και β) μαζούτ ποντοπόρων, και v. Λιπαντικά για τη ναυτιλία.

Όλα τα παραπάνω πετρελαιοειδή, με εξαίρεση τα λιπαντικά, για να τεθούν σε κυκλοφορία πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές που έχει καθορίσει το Ελληνικό Δημόσιο, και οι οποίες είναι σύμφωνες με τις προδιαγραφές που έχει θεσπίσει η Ε.Ε.

Β.1β. Από τις παραπάνω σχετικές αγορές των πετρελαιοειδών προϊόντων η υπό κρίση συγκέντρωση αφορά τις ακόλουθες:

α) Πετρελαιοειδή εγχώριας κατανάλωσης

1. Βενζίνη απλή, 2. Βενζίνη super, 3. Αμόλυβδη βενζίνη super, 4. Φωτιστικό Πετρέλαιο, 5. Ντίζελ θέρμανσης, 6. Ντίζελ κίνησης, 7. Μαζούτ 1500, 8. Μαζούτ 3500, 9. Άσφαλτοι, 10. Λιπαντικά αυτοκίνησης, 11. Βιομηχανικά λιπαντικά.

β) Τα πετρελαιοειδή διεθνών πωλήσεων

12. Ντίζελ ακτοπλοΐας, 13. Ντίζελ ποντοπόρων, 14. Μαζούτ ακτοπλοΐας, 15. Μαζούτ ποντοπόρων και 16. Λιπαντικά για τη ναυτιλία.

Β.2. Ορισμένα από τα διαφορετικά είδη πετρελαιοειδών, λόγω του ότι προορίζονται για την ίδια χρήση, θα μπορούσαν κατ' αρχήν να θεωρηθούν μεταξύ τους υποκατάστατα προϊόντα (π.χ. τα διάφορα είδη βενζινών, πετρέλαια εσωτερικής ή εξωτερικής καύσης, κλπ.). Παρ' όλα αυτά, λόγω του ότι η υποκατάσταση ενός τύπου πετρελαιοειδών από έναν άλλο απαιτεί υψηλό κόστος μεταβολής της εγκατάστασης καύσης του καθώς και του ότι η χρήση ορισμένων πετρελαιοειδών τείνει να εγκαταλειφθεί (π.χ. απλή βενζίνη, μαζούτ 3500) λόγω της ραγδαίας εξέλιξης της τεχνολογίας και της στροφής του καταναλωτικού κοινού και της Πολιτείας σε λιγότερο ρυπογόνες μορφές ενέργειας, κρίνεται ότι δεν υφίσταται θέμα υποκατάστασης αλλά μελλοντικής αντικατάστασης ορισμένων προϊόντων με άλλα λιγότερο ρυπογόνα, και κυρίως με το φυσικό αέριο, το οποίο λόγω των ιδιοτήτων και της χρήσης του, θα αποτελέσει με την έλευσή του στη χώρα μας και τον βασικό "ανταγωνιστή" α) των υγραερίων, β) του πετρελαίου θέρμανσης και γ) και του πετρελαίου εξωτερικής καύσης (μαζούτ), ιδιαίτερα στο χώρο των μεγάλων βιομηχανιών.

Β.3. Δεδομένου ότι οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις (καθώς και οι σημαντικότεροι ανταγωνιστές τους) καλύπτουν με τα προϊόντα τους όλη την Ελλάδα, ως σχετική γεωγραφική αγορά, στην υπό κρίση περίπτωση, μπορεί να θεωρηθεί το σύνολο της Ελληνική επικράτειας για όλα τα πετρελαιοειδή που αφορά ή συγκέντρωση, πλην αυτών που διατίθενται στα ποντοπόρα πλοία, για τα οποία ως σχετική γεωγραφική αγορά μπορεί να θεωρηθεί η περιοχή της Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας.

Γ.1. Η ζήτηση πετρελαιοειδών στην ελληνική αγορά το 1997 ανήλθε περίπου σε 14,5 εκατ. τόνους και παρουσιάζει την τελευταία 5ετία μέση ετήσια αύξηση 2,6%. Η ζήτηση καλύφθηκε α) κατά 56,3% από τις μεταφορές, β) κατά 16,3% από τη βιομηχανία και γ) κατά 27,4% από τους λοιπούς τομείς της οικονομίας.

Γ.2. Στον κλάδο της εμπορίας πετρελαιοειδών στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται περισσότερες από 30 εταιρίες, με συνολικό κύκλο εργασιών που και το 1996 και το 1997, υπερέβη το 1,6 τρις δρχ. Με βάση το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς οι εταιρίες αυτές κατατάσσονται στις ακόλουθες κατηγορίες: (i) εταιρίες του δημόσιου τομέα (ΕΚΟ, ΕΛΔΑ), (ii) θυγατρικές πολυεθνικών εταιριών (BP, MOBIL, SHELL, TEXACO) και (iii) εταιρίες ελληνικής ιδιοκτησίας (ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ, MAMIDOIL-JETOIL, AVINOIL, ΕΛΙΝΟΙΛ, ΕΒΡΟΙΛ, DRACOIL, KMOIL, κ.λ.π.)

Το 1997 οι δέκα πρώτες σε πωλήσεις εταιρίες ήταν:

Επωνυμία	Κύκλος Εργασιών 1997 (σε εκ. δρχ.)	Καθαρά Κέρδη 1997 (σε εκατ. δρχ.)
1. ΕΚΟ ΑΒΕΕ	285.433,5	6.684,9
2. SHELL HELLAS AE	247.587,3	4.266,2
3. BP GREECE AE	242.013,4	1.979,3
4. BP HELLAS AE	113.008,4	507,7
5. MAMIDOIL-JETOIL AE	107.303,6	151,9
6. TEXACO AE	102.573,7	2.117,3
7. MOBIL OIL HELLAS AE	89.511,3	1.263,1
8. ΕΛ.ΔΑ.-Ε ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΕ	88.000,0	-
9. Γ. ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ & ΣΙΑ Α.Ε.Ε.Π.	83.077,9	-561,1
10. ΕΛΙΝΟΙΛ ΑΕ	52.557,3	202,7

Γ.3. Την τελευταία πενταετία στην ελληνική αγορά εισήλθαν μικρές μόνον εταιρίες (όπως η ΕΛΔΑ-Ε, η ΕΤΕΚΑ ΑΕ, η SILKOIL κ.α). Όσον αφορά συγκεντρώσεις που πραγματοποιήθηκαν στο χώρο σημειώνεται η συγκέντρωση των εταιριών BP και MOBIL, οι οποίες το 1996 ένωσαν τις δυνάμεις τους σε πανευρωπαϊκό επίπεδο (βλ. σχετ. Απόφαση ΕΕ, Case IV/M 727-BP/MOBIL), η εξαγορά του 50% της MOTOR OIL από την ARAMCO (ΕΑ 25/95) ενώ αναφέρεται ως επικείμενη η συγκέντρωση της SHELL με την TEXACO και της ARAMCO με την AVINOIL.

Γ.4. Από τις εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, μόνο τέσσερις (οι ΕΚΟ-ΕΛΔΑ, MOBIL, BP και SHELL) διαθέτουν μερίδια άνω του 10% σε όλες (σχεδόν) τις προαναφερθείσες σχετικές αγορές του κλάδου των πετρελαιοειδών. Αναλυτικότερα, σύμφωνα με τα προσκομισθέντα, από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, στοιχεία, τα μερίδια των εταιρειών που ηγούνται σε κάθε μία από τις προαναφερθείσες αγορές είχαν την τελευταία τριετία ως ακολούθως:

α) Πετρελαιοειδή εγχώριας κατανάλωσης

1. Βενζίνη απλή : Η μόνη από τις παραπάνω 4 εταιρείες, η οποία διατηρεί τα μερίδια της (15,4% το 1995, 15,5% το 1996 και 16,5% το 1997) τα τελευταία χρόνια, είναι η BP, η οποία και ηγείται από το 1996 στην αγορά αυτή. Η ΜΑ-

ΜΙΔΑΚΗΣ, η οποία είχε τα πρωτεία στην αγορά το 1995 (18,3%), το 1996 και το 1997 ήταν δεύτερη με μερίδιο 15,3%. Οι ΕΚΟ-ΕΛΔΑ και MOBIL παρουσίασαν μικρές διακυμάνσεις στα μερίδια τους, και κατέλαβαν το 1997 την 3η και 4η θέση με μερίδια 14,5% και 8,9% αντίστοιχα, ενώ η SHELL φαίνεται να εγκαταλείπει την αγορά της απλής βενζίνης (το μερίδιο της από 12,6% το 1995 έπεσε μέχρι το 1997 στο 2,9%). Το σύνολο των μεριδίων αγοράς και των 5 προαναφερθεισών εταιρειών παρουσίασε πτώση την τελευταία τριετία από 68,1% το 1995 σε 58,1% το 1997. Με την υπό κρίση συγκέντρωση η ΕΛ.ΠΕ θα αποκτήσει το 30% περίπου της αγοράς, ενώ οι συνεργαζόμενες BP και MOBIL κατέχουν από κοινού μερίδιο 25,4%.

2. Βενζίνη super : Στην αγορά αυτή οι 4 προαναφερθείσες εταιρείες παρουσιάζονται περίπου "ισοδύναμες" τα τελευταία τρία χρόνια, με μερίδια το 1997 κάτω του 16,5% (ΕΚΟ-ΕΛΔΑ) και άνω του 13,5% (MOBIL). Και οι 4 μαζί διατήρησαν την τελευταία 3ετία το 61-62% περίπου της αγοράς. Η συνεργασία της BP με τη MOBIL το 1996, έφερε τις δύο εταιρείες ουσιαστικά στην 1η θέση με μερίδιο αγοράς 29-30% περίπου, ενώ η εξαγορά της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ από τον όμιλο της ΕΛ.ΠΕ. θα φέρει την τελευταία στη 2η θέση με μερίδιο 21% περίπου.

3. Αμόλυβδη βενζίνη super : Στην αγορά αυτή το 1997 ηγείτο (με μικρή όμως διαφορά από τις άλλες τρεις εταιρείες) η SHELL με μερίδιο 17% (τα μερίδια αγοράς των άλλων κυμάνθηκαν στο 15%-16%). Τα μερίδια αγοράς και των τεσσάρων εταιρειών ως σύνολο παρουσίασε μικρή πτώση την τελευταία τριετία (από 68,6% το 1995 σε 66,8% το 1997). Η συνεργασία της BP με τη MOBIL, έχει φέρει πλέον τις δύο εταιρείες στην 1η θέση με μερίδιο αγοράς 31-33% περίπου και με σημαντική πλέον διαφορά από τις επόμενες, ενώ η εξαγορά της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ από τον όμιλο της ΕΛ.ΠΕ. θα φέρει την τελευταία ένα βήμα μπροστά από τη SHELL, στη 2η θέση με μερίδιο 19% περίπου.

4. Φωτιστικό Πετρέλαιο : Στην αγορά αυτή ο όμιλος της ΕΛ.ΠΕ είχε σημαντική υπεροχή έναντι των άλλων εταιρειών τα τελευταία 3 χρόνια με μερίδιο που κυμάνθηκε από 45% έως 50%. Με την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης η ΕΛ.ΠΕ. θα ενδυναμώσει τη θέση της καλύπτοντας το 60%-62% της αγοράς.

5. Ντίζελ θέρμανσης : Στην αγορά του πετρελαίου θέρμανσης ο όμιλος της ΕΛ.ΠΕ κατάφερε να προηγηθεί το 1997 (15,6%) έναντι των 3 άλλων μεγάλων εταιρειών, των οποίων τα μερίδια, στην 3ετία παρέμειναν σχετικά σταθερά, άνω του 11%. Όμως η συνεργασία των BP και MOBIL, φέρνει τις συνεργαζόμενες εταιρείες και στο πετρέλαιο θέρμανσης στην 1η θέση με μερίδιο αγοράς 24% περίπου, ενώ ο όμιλος της ΕΛ.ΠΕ. και μετά την εξαγορά της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ θα έλθει στη 2η θέση με μερίδιο 21% περίπου.

6. Ντίζελ κίνησης : Στην αγορά αυτή η ΕΚΟ-ΕΛΔΑ ηγείτο την τελευταία 3ετία με ποσοστό που αυξήθηκε από 18% το 1995 σε 19,7% το 1997. Την 2η και 3η θέση κατέλαβαν οι BP και SHELL με ποσοστά φθίνοντα η πρώτη (από 15,6% το 1995 σε 14% το 1997) και σχετικά σταθερά η δεύτερη (από 12,5% το 1995 σε 13% το 1997) και την 4η η MOBIL με 11% περίπου. Συνολικά, τα μερίδια και των τεσσάρων παρέμειναν σταθερά στην 3ετία στο 57% περίπου της αγοράς. Η συνεργασία BP-MOBIL, φέρνει τις συνεργαζόμενες εταιρείες στην 2η θέση με μερίδιο αγοράς 25% περίπου, και μικρή διαφορά από τον όμιλο της ΕΛ.ΠΕ., ο οποίος μετά την εξαγορά της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ θα περάσει στην 1η θέση με μερίδιο 26% περίπου.

7. Μαζούτ 1500 : Στην αγορά αυτή η ΕΚΟ-ΕΛΔΑ βρισκόταν την τελευταία 3ετία στην πρώτη θέση, αν και τα ποσοστά της βαίνουν μειούμενα (από 16,1% το 1995 σε 14,9% το 1997). Την 2η και 3η θέση κατέλαβαν και πάλι οι BP και SHELL με ποσοστά σχετικά σταθερά η πρώτη (13% περίπου) και αυξανόμενα η δεύτερη (από 9,5% το 1995 σε 12,1% το 1997). Στην 4η θέση έρχεται η ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ με 8% περίπου, ενώ η MOBIL δεν έχει σοβαρή παρουσία (3-3,5% περίπου). Το συνολικό μερίδιο αγοράς και των πέντε παρέμεινε σταθερό στην 3ετία στο 63,4% περίπου. Η συνεργασία BP-MOBIL, φέρνει τις εταιρείες αυτές στην 2η θέση με μερίδιο αγοράς 16% περίπου, ενώ ο όμιλος της ΕΛ.ΠΕ., με την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης, θα παραμείνει στην 1η θέση με μερίδιο 23% περίπου.

8. Μαζούτ 3500 : Στην εν λόγω αγορά η ΕΚΟ-ΕΛΔΑ έχει την 1η θέση, με ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό μεριδίου αν και φθίνον (από 43,7% το 1995 σε 39% το 1997) και πολύ μεγάλη διαφορά από όλες τις άλλες εταιρείες του κλάδου, καμία των οποίων το μερίδιο αγοράς δεν φαίνεται να φθάνει ούτε το 10%. Οι BP και MOBIL, ούτε και μέσα από τη συνεργασία τους καταφέρνουν να αποκτήσουν μερίδιο μεγαλύτερο του 4%, ενώ η υπό κρίση συγκέντρωση θα οδηγήσει σε μικρή αύξηση του μεριδίου του ομίλου της ΕΛ.ΠΕ. στο 47% περίπου, η οποία κρίνεται αμελητέα, δεδομένου μάλιστα και του γεγονότος ότι η πορεία της ζήτησης μαζούτ 3500 στην εσωτερική αγορά είναι φθίνουσα, καθώς οι μεγάλες βιομηχανίες (π.χ. ΔΕΗ) έχουν αρχίσει να στρέφονται σε λιγότερο ρυπογόνες μορφές ενέργειας (π.χ. φυσικό αέριο).

9. Άσφαλτοι : Στην αγορά αυτή το μερίδιο του ομίλου της ΕΛ.ΠΕ την τελευταία 3ετία κυμάνθηκε από 27,7% το 1995, σε 24,5% το 1996 και σε 29,1% το 1997. Το δε μερίδιο της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ, αν και κυμαινόμενο, δεν ξεπέρασε το 3%. Ως εκ τούτου, η αύξηση του μεριδίου της ΕΛ.ΠΕ., ως αποτέλεσμα της συγκέντρωσης, δεν θα είναι σημαντική.

10. Λιπαντικά αυτοκίνησης και Βιομηχανικά λιπαντικά : Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για κάθε μία ξεχωριστή αγορά. Γενικότερα, στον κλάδο των λιπαντικών ηγούνται η BP και η MOBIL με συνολικό μερίδιο 45% περίπου (θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα μερίδια και των δύο εταιρειών το 1997 παρουσίασαν κάμψη : της BP από 27,2% το 1996 σε 21,9% το 1997 και της MOBIL από 26,2% το 1995 σε 23,3% το '97), ενώ στην 3η θέση παραμένει την τελευταία 3ετία η SHELL με ποσοστό το οποίο το 1997 ήταν της τάξεως του 21,3%. Η υπό κρίση συγκέντρωση δεν φαίνεται να βελτιώνει σημαντικά τη θέση της ΕΛ.ΠΕ. στην ευρύτερη αγορά των λιπαντικών, αφού το μερίδιό της από 11,5% το 1997 θα φθάσει το 15,5% περίπου.

β) Τα πετρελαιοειδή διεθνών πωλήσεων

1. Ντίζελ ακτοπλοΐας : Στην εν λόγω αγορά ηγήθηκε την τελευταία 3ετία η ΕΚΟ-ΕΛΔΑ με μερίδιο που κυμάνθηκε μεταξύ 34,2% και 39%, ενώ 2η ήταν η BP με μερίδιο από 24,3% - 26,6% και 3η η SHELL με μερίδιο 11,6%-13,6%. Το δε μερίδιο της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ παρουσίασε σημαντική πτώση και από 6,2% που ήταν το 1995 μειώθηκε σε 2,3% το 1997. Συνεπώς, με την υπό κρίση συγκέντρωση η ΕΛ.ΠΕ. δεν πρόκειται κατ' ουσίαν να ισχυροποιήσει τη θέση της στην αγορά αυτή.

2. Ντίζελ ποντοπόρων : Και στα ποντοπόρα ηγήθηκε την τελευταία 3ετία η ΕΚΟ-ΕΛΔΑ, με μερίδιο που κυμάνθηκε μεταξύ 34,4% και 38,5%, ενώ 2η ήταν η SHELL με μερίδιο 13%-14%. Το δε μερίδιο της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ παρουσίασε

μεν κάποια αύξηση αλλά παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα μη ξεπερνώντας το 8%. Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι, λόγω του ότι η γεωγραφική αγορά στην περίπτωση των ποντοπόρων είναι πολύ ευρύτερη της Ελληνικής επικράτειας, τα πραγματικά μερίδια των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, αλλά και των άλλων εταιρειών του κλάδου, είναι μικρότερα των προαναφερομένων.

3. Μαζούτ ακτοπλοΐας: Στην αγορά αυτή ηγείται και πάλι η ΕΚΟ-ΕΛΔΑ με μερίδιο που, την τελευταία 3ετία κυμάνθηκε μεταξύ 33% και 48%, ενώ 2η είναι η SHELL με μερίδιο το οποίο ενώ τα προηγούμενα χρόνια ήταν της τάξεως του 31%-32,5%, το 1997 έπεσε στο 20,4%. Το δε μερίδιο της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ παρουσίασε την 3ετία αυτή ραγδαία πτώση και από 8% το 1995 μειώθηκε σε 5,7% το 1996 και σε 0,2% το 1997. Συνεπώς, με την υπό κρίση συγκέντρωση η ΕΛ.ΠΕ. δεν πρόκειται κατ' ουσίαν να ισχυροποιήσει τη θέση της στην αγορά αυτή.

4. Μαζούτ ποντοπόρων: Και στα ποντοπόρα ηγείται η ΕΚΟ-ΕΛΔΑ, με μερίδιο όμως που παρουσίασε μείωση την τελευταία 3ετία και από 38% το 1995 έφθασε το 31,4% το 1997. Στη 2η θέση είναι η JET OIL με μερίδιο της τάξεως του 15%. Το δε μερίδιο της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ παρουσίασε αύξηση την 3ετία αυτή και από 4,6% το 1995 έφθασε το 8% το 1997. Με την υπό κρίση συγκέντρωση, είναι ενδεχόμενο η ΕΛ.ΠΕ. να επανέλθει στη θέση που είχε πριν το 1997 στην εν λόγω αγορά, (σε πανελλαδικό επίπεδο).

5. Λιπαντικά για τη ναυτιλία: Στην εν λόγω αγορά ηγήθηκε την τελευταία 3ετία η SHELL (με μερίδιο που κυμάνθηκε από 29,7% το 1995, σε 33,1% το 1996 και σε 30,9% το 1997). Στη 2η θέση παρέμεινε σταθερά η MOBIL (με μερίδιο 22,3% το 1995, 26,4% το 1996 και 23,3% το 1997), ενώ την 3η και την 4η θέση κατέλαβαν οι ΕΚΟ-ΕΛΔΑ και η BP με μερίδια που στην καλύτερη περίπτωση δεν ξεπέρασαν το 15,7% (1995) της αγοράς για την πρώτη και το 10,6% (1997) για την δεύτερη. Η συνεργασία της BP με τη MOBIL, έχει φέρει τις δύο εταιρείες στην 1η μεν θέση (με μερίδιο 34% περίπου) αλλά με μικρή διαφορά από τη SHELL. Η δε εξαγορά της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ από τον όμιλο της ΕΛ.ΠΕ. δεν θα βοηθήσει ιδιαίτερα την τελευταία, καθώς το μερίδιο της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ είναι αμελητέο (από 3% το 1995 έχει πέσει στο 0,4% το 1997).

Δ.1. Ως προς το δυνητικό ανταγωνισμό είναι δύσκολο να γίνουν προβλέψεις για τον κλάδο συνολικά δεδομένου και του γεγονότος ότι τα τελευταία χρόνια δεν υπήρξαν σημαντικές είσοδοι μεγάλων εταιρειών στο χώρο αυτό. Στον τύπο πάντως γίνονται συχνά αναφορές για μεγάλους ομίλους εταιρειών, ελληνικούς και ξένους, που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον να εισέλθουν στον κλάδο. Και γεγονός παραμένει ότι σε πανευρωπαϊκό τουλάχιστον επίπεδο γίνονται μεγάλες ανακατατάξεις στο χώρο, με τη μορφή (σε πρώτο στάδιο) της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων (όπως BP-MOBIL). Από την άλλη πλευρά θα πρέπει να σημειωθεί ότι με την έλευση του φυσικού αερίου - και δεδομένης της μερικής τουλάχιστον υπο(αντι)κατάστασης ορισμένων πετρελαιοειδών από αυτό - ο όμιλος της ΕΛ.ΠΕ. αναμένεται να ισχυροποιήσει τη θέση του στις αγορές αυτές, δεδομένου ότι συμμετέχει στην κρατική εταιρεία εμπορίας και διαχείρισης φυσικού αερίου (ΔΕΠΑ).

Δ.2. Νομικά εμπόδια για την είσοδο νέων εταιριών στην αγορά δεν υφίστανται, ενώ από τα πραγματικά εμπόδια σοβαρότερο κρίνεται το σημαντικό ύψος της απαιτούμενης επένδυσης σε εγκαταστάσεις και μεταφορικά μέσα, το οποίο από μόνο του φαίνεται να περιορίζει κατ' αρχήν τη δραστηριοποίηση εταιρειών με μικρή οικονομική δύναμη σε πανελλαδική κλίμακα. Από την άλλη πλευρά όμως στο χώρο δραστηριοποιούνται επιτυχώς πολλές μικρές επιχειρήσεις με τοπική εμβέλεια, οι οποίες επωφελούνται και των ειδικών κινήτρων που προσφέρει ο ν. 1571/85 για την κάλυψη με πετρελαιοειδή των "προβληματικών" περιοχών της χώρας.

Δ.3. Οι εξαγωγές και οι εισαγωγές πετρελαιοειδών είναι ελεύθερες. Η ελευθερία εισαγωγής όμως περιορίζεται λόγω της δέσμευσης των εταιρειών εμπορίας να διατηρούν αποθέματα ασφαλείας τα οποία μπορούν να φυλάσσουν σε δεξαμενές των διυλιστηρίων από όπου τα προμηθεύονται με αποτέλεσμα τα ελληνικά διυλιστήρια να έχουν σοβαρό πλεονέκτημα έναντι των ευρισκομένων στο εξωτερικό. Μέχρι σήμερα όμως δεν έχουν δημιουργηθεί σημαντικά προβλήματα τόσο λόγω της πλεονάζουσας παραγωγικής δυναμικότητας των ελληνικών διυλιστηρίων όσο και των χαμηλών τιμών στις οποίες αυτά διαθέτουν τα προϊόντα τους σε σχέση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

Δ.4. Όσον αφορά τις δυνατότητες επιλογής προμηθευτών και καταναλωτών/χρηστών, τόσο από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις όσο και από άλλες ανταγωνιστικές και δυνητικά ανταγωνιστικές τους εταιρείες, η ΕΚΟ-ΕΛΔΑ (της ΕΛ.ΠΕ.) διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών της όσον αφορά τις πηγές πρώτων υλών, δεδομένου ότι στον όμιλο της ΕΛ.ΠΕ ανήκουν τα δύο κρατικά διυλιστήρια τα οποία παράγουν και διαθέτουν το 60% περίπου των πετρελαιοειδών που διακινούν οι εταιρείες εμπορίας που δραστηριοποιούνται στη χώρα, ενώ υστερεί σε αριθμό εγκαταστάσεων και συνολική δυναμικότητα δεξαμενισμού.

Δεδομένης όμως της ενεργής συμμετοχής και της εποπτείας της Πολιτείας στον τομέα των πετρελαιοειδών, της πλεονάζουσας παραγωγικής δυναμικότητας των εγχώριων διυλιστηρίων και της πλεονάζουσας χωρητικής ικανότητας των αποθηκευτικών χώρων των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο (που τους επιτρέπει να συνάπτουν μεταξύ τους συμφωνίες αλληλοεξυπηρέτησης), η πρόσβαση, τόσο των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, όσο και των ανταγωνιστριών τους εταιρειών, στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων δεν φαίνεται να παρουσιάζει σοβαρές δυσχέρειες.

Ε.1. Στη σύμβαση που θα υπογραφεί θα περιληφθούν οι ακόλουθοι περιοριστικοί του ανταγωνισμού όροι:

1. Οι πωλητές αναλαμβάνουν με το Προσύμφωνο την υποχρέωση επί 3ετία από της ημέρας ολοκλήρωσης της μεταβίβασης των μετοχών α) να μην ασχολούνται, άμεσα ή έμμεσα, οι ίδιοι προσωπικά ή μέσω παρενθέτων προσώπων, επί αμοιβή ή δωρεάν, με άμεση επιχειρηματική δραστηριότητα ή μέσω επενδύσεων τους σε επιχειρήσεις στις οποίες έχουν μετοχικό ή διοικητικό έλεγχο, σε καμία δραστηριότητα που ανταγωνίζεται την επιχειρηματική δραστηριότητα της εταιρίας στην Ελλάδα και γενικότερα σε καμία δραστηριότητα που να μπορεί να θίξει την εμπορική αξία της εταιρίας και τις δυνατότητες ανάπτυξής της δεδομένου ότι η μεταβίβαση των μετοχών της εταιρίας είναι ασυμβίβαστη με την άσκηση από τους πωλητές δραστηριοτήτων που είναι ανταγωνιστικές προς αυτήν και β) να τηρήσουν το απόρρητο για κάθε τεχνογνωσία που εφαρμόζεται από την εταιρία

2. Οι πωλητές αναλαμβάνουν με το Προσύμφωνο την υποχρέωση επί 3ετία από της ημέρας ολοκλήρωσης της μεταβίβασης των μετοχών να μην προσλάβουν, άμεσα ή έμμεσα, για τους ίδιους ή για κάθε τρίτο, στελέχη και πωλητές της εταιρίας που ασχολούνται ή έχουν απασχοληθεί σε δραστηριότητες σχετιζόμενες προς τους σκοπούς της εταιρίας.

Οι εν λόγω περιορισμοί είναι αναγκαίοι για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, άμεσα συνδεόμενοι με το κύριο αντικείμενο της και δεν εκφεύγουν των ορίων του Κανονισμού ΕΟΚ αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου της 21.12.1989 και της σχετικής ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανταγωνισμού.

ΙΙΙ. 1. Επειδή κατ' ακολουθίαν όλων των ανωτέρω, με την εξαγορά από εταιρία ή εταιρίες του ομίλου της ΕΛΠΕ του συνόλου των μετοχών της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ, η ΕΛΠΕ θα αποκτήσει έμμεσα τον έλεγχο της δεύτερης και συνεπώς θα δημιουργηθεί ταυτόχρονα οριζόντια και κάθετη συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2β ν. 703/77, όπως ισχύει.

2. Η κρινόμενη συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 4β παρ. 1, δεδομένου ότι πληρούνται και οι δύο προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος και ειδικότερα:

α) Το μερίδιο αγοράς ορισμένων εκ των προϊόντων που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά, τουλάχιστον 25% του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή, λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται (29,8% στην αγορά της κοινής (απλής) βενζίνης, 25,7% στην αγορά του πετρελαίου κίνησης, 47,0% στην αγορά του μαζούτ 3500, 30,4% στην αγορά της ασφάλτου, 61,6% στην αγορά του φωτιστικού πετρελαίου, 38,2% στην αγορά του ντίζελ ακτοπλοΐας, 43,2% στην αγορά του ντίζελ ποντοπόρων (σε πανελλαδικό επίπεδο), 32,8% στην αγορά του μαζούτ ακτοπλοΐας, και 39,4% στην αγορά του μαζούτ ποντοπόρων (σε πανελλαδικό επίπεδο).

β) Ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ξεπερνά το σε δραχμές ισόποσο των 50.000.000 ECU (ΕΛ.ΠΕ.: 2.314,99 εκ. ECU, ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ: 269,43 εκ. ECU, Σύνολο: 2.584,42 εκ. ECU) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των 5.000.000 ECU (ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ ως ανωτέρω και ΕΚΟ ΑΒΕΕ : 907,8 εκ. ECU).

Η ΕΛΠΕ κατά το άρθρο 4β παρ. 3, ως αποκτώσα τον έλεγχο της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ έχει την υποχρέωση γνωστοποίησης της συγκέντρωσης, το οποίο και έπραξε προ της έναρξης της προθεσμίας των 10 εργασίμων ημερών, που ορίζεται στην παρ. 1 του ιδίου άρθρου, δεδομένου ότι κατά την ημέρα υποβολής της γνωστοποίησης δεν είχε συναφθεί η συμφωνία πώλησης των μετοχών της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ και η αποκτώσα τον έλεγχο εταιρία κατέθεσε "Επιστολή Προθέσεων" που είχε συνυπογράψει με τους μετόχους της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ, δια της οποίας συμφωνείται η ύπαρξη πρόθεσης για την υπογραφή της σύμβασης πώλησης.

3. Με βάση τη θέση που κατέχουν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις σε κάθε μία από τις ανωτέρω προσδιορισθείσες σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν περιορίζει σημαντικά τον ανταγωνισμό σε καμία από τις εν λόγω αγορές. Ειδικότερα:

* Στις αγορές α) της αμόλυβδης βενζίνης, β) της βενζίνης σούπερ, γ) του πετρελαίου θέρμανσης και δ) των πάσης φύσεως λιπαντικών, στις οποίες ηγούνται οι συνεργαζόμενες εταιρείες BP-MOBIL, η υπό κρίση συγκέντρωση αναμένεται ότι θα βελτιώσει τη θέση της ΕΛ.ΠΕ. σε κάθε επιμέρους αγορά και θα ενδυναμώσει τον ανταγωνισμό σ' αυτές. Επίσης, στην αγορά του πετρελαίου κίνησης, στην οποία η θέση του ομίλου της ΕΛ.ΠΕ. ενδυναμώνεται σημαντικά, ο ανταγωνισμός είναι ήδη έντονος και δεν αναμένεται να διαταραχθεί με την υπό κρίση συγκέντρωση.

* Όσον αφορά τις αγορές α) της απλής βενζίνης, β) του φωτιστικού πετρελαίου και γ) του μαζούτ 3500 και 1500 (για εγχώρια κατανάλωση), οι οποίες είναι είτε μικρές είτε φθίνουσες, λόγω της στροφής των καταναλωτών και της Πολιτείας σε λιγότερο ρυπογόνες μορφές ενέργειας, και στις οποίες η παρουσία του ομίλου της ΕΛ.ΠΕ. ενδυναμώνεται με την υλοποίηση της υπό κρίση συγκέντρωσης, η σε βάθος εξέταση των επιπτώσεων της συγκέντρωσης στον ανταγωνισμό είναι άνευ ουσίας, δεδομένου ότι η ενίσχυση της θέσεως της ΕΛ.ΠΕ. στην αγορά οφείλεται και στην έλλειψη ενδιαφέροντος εκ μέρους των άλλων ισχυρών (πολυεθνικών) επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο για δυναμικότερη παρουσία στις εν λόγω αγορές.

* Στις αγορές α) της ασφάλτου β) του ντίζελ ακτοπλοΐας και γ) του μαζούτ ακτοπλοΐας, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν πρόκειται να επηρεάσει τον ανταγωνισμό δεδομένου ότι η αύξηση του μεριδίου του ομίλου της ΕΛ.ΠΕ. λόγω της απόκτησης της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ είναι αμελητέα.

* Τέλος, στις αγορές του ντίζελ και του μαζούτ ποντοπόρων (στις οποίες ο όμιλος της ΕΛ.ΠΕ. ηγείται, σε πανελλαδικό επίπεδο, με ποσοστά της τάξεως του 43% και του 39% αντίστοιχα, ενώ κανένας από τους ανταγωνιστές της δεν φαίνεται να κατέχει στις αγορές αυτές, στην Ελλάδα, μερίδιο άνω του 14%) η θέση του ομίλου της ΕΛ.ΠΕ., μετά την εξαγορά της ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ, πιθανολογείται ότι θα ενδυναμωθεί κατά 8% περίπου. Στις εν λόγω αγορές, η ΕΚΟ-ΕΛΔΑ (της ΕΛ.ΠΕ.) διαθέτει κατ' αρχήν - στην Ελλάδα - ένα συγκριτικό πλεονέκτημα σε σχέση με τις άλλες εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών (πλην ίσως της AVINOIL), δεδομένου ότι στον όμιλό της ανήκουν τα δύο κρατικά διυλιστήρια του Ασπροπύργου και της Θεσσαλονίκης, τα οποία διαθέτουν λιμενικές εγκαταστάσεις για την εξυπηρέτηση πλοίων. Στις εγκαταστάσεις όμως αυτές μπορούν να έχουν πρόσβαση και οι άλλες εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών, προμηθευόμενες τα καύσιμα της συγκεκριμένης αποστολής από τα διυλιστήρια αυτά. Πέραν αυτού τα ποντοπόρα πλοία έχουν τη δυνατότητα εφοδιασμού με πετρελαιοειδή από εταιρείες πετρελαιοειδών που διατηρούν εγκαταστάσεις σε άλλες χώρες (π.χ. Βουλγαρία, Ρουμανία, Ρωσία, κλπ.) και ως εκ τούτου ο ανταγωνισμός δεν περιορίζεται στην εγχώρια αγορά.

4. Ο πραγματικός ανταγωνισμός στον κλάδο είναι έντονος καθώς στην ευρύτερη αγορά δραστηριοποιούνται περισσότερες από 30 επιχειρήσεις, πολλές από τις οποίες είναι θυγατρικές ισχυρών πετρελαϊκών ομίλων, ενώ ο δυνητικός ανταγωνισμός δεν αντιμετωπίζει νομικά ή αξιόλογα πραγματικά εμπόδια.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν υφίσταται νόμιμη περίπτωση για να απαγορευθεί η από 11.6.1998 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση των εταιριών "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ" και "Γ. ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ & ΣΙΑ Α.Ε.Ε. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ".

Η παρούσα εκδόθηκε την 31η Ιουλίου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος — Η Γραμματέας
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ — ΕΛΕΝΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 5/ΙΙ/1998 (3)

Προηγούμενη Γνωστοποίηση της εταιρείας THE LUBRIZOL CORPORATION και του τμήματος προσθέτων λιπαντικών και καυσίμων ADIBIS της εταιρείας BRITISH PETROLEUM PLC, η οποία γνωστοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ.Εμπορίου) την 23η Ιουλίου 1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ., με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος
Μέλη: Νικόλαος Παραθύρας,
Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,
Χαρίλαος Χάρακας,
Λεωνίδας Νικολούζος,
Μελίνα Μουζουράκη και
Ιωάννης Κατσουλάκος
Γραμματέας: Ελένη Βασιλειάδου, κωλυομένης της τακτικής, Αλεξάνδρας Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδριάσεως ήταν ο έλεγχος της προηγούμενης συγκέντρωσης της εταιρείας THE LUBRIZOL CORPORATION και του τμήματος προσθέτων λιπαντικών και καυσίμων "ADIBIS" της εταιρείας BRITISH PETROLEUM PLC, η οποία γνωστοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν.703/1977, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστη η κλητευθείσα εταιρεία "THE LUBRIZOL CORPORATION" δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου, Κων/νου Βουτεράκου.

Στην αρχή της συζήτησης το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την έγγραφη εισήγηση της Υπηρεσίας επί της υποθέσεως και πρότεινε να μην απαγορευθεί η εν λόγω συγκέντρωση δεδομένου ότι δεν θα περιορίσει τον ανταγωνισμό στις σχετικές αγορές προϊόντων. Στην συνέχεια έλαβε τον λόγο ο πληρεξούσιος δικηγόρος της ανωτέρω εταιρίας, ο οποίος ανέπτυξε τις απόψεις του, έδωσε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής, για να ζητήσει στο τέλος την έγκριση της συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 30η Ιουλίου 1998, στην ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, το ενδιαφερόμενο μέρος κατά τη συζήτηση της υποθέσεως,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Ι. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 εδ. β' του Ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν, άμεσα ή έμμεσα, με αγορά συμμετοχών στο κεφάλαιο ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλο τρόπο, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 4β παρ. 1 του ιδίου νόμου, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν : α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU). Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 4γ παρ. 1 του ιδίου πάντοτε νόμου, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. Στην παρ. 2 του παραπάνω άρθρου αναφέρονται τα στοιχεία που λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, από δε την Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει ήδη κριθεί ότι μία επιχείρηση βρίσκεται σε δεσπόζουσα θέση όταν έχει τη δύναμη της ανεξάρτητης συμπεριφοράς, που της επιτρέπει να ενεργεί χωρίς να υπολογίζει τους ανταγωνιστές της, τους αγοραστές/καταναλωτές και τους προμηθευτές της, έχοντας ένα σημαντικό μερίδιο αγοράς και πραγματική δυνατότητα μονομερούς επηρεασμού των όρων αυτής της αγοράς.

Στην υπό κρίση υπόθεση, από τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού και εκείνα που προσκόμισε η εταιρεία THE LUBRIZOL CORPORATION (γνωστοποιούσα αγοράστρια), προκύπτουν τα εξής:

Οι θυγατρικές εταιρείες της BRITISH PETROLEUM COMPANY PLC (στο εξής BP), α) BP INTERNATIONAL LIMITED, β) BP CHEMICALS LIMITED, γ) BP AUSTRALIA

LIMITED και δ) BP DENMARK A/S υπέγραψαν στις 27.5.1998 σύμβαση αγοραπωλησίας με την εταιρεία THE LUBRIZOL CORPORATION (στο εξής LUBRIZOL) και τις θυγατρικές της LUBRIZOL EUROPE B.V., LUBRIZOL AQUISITION (UK) LIMITED και LUBRIZOL INTERNATIONAL INC, με την οποία συμφώνησαν να μεταβιβάσουν όλα τα περιουσιακά στοιχεία (συμπεριλαμβανομένης και της πελατείας) καθώς και τις μετοχές των θυγατρικών εταιρειών του ομίλου BP, που σχετίζονται με τη δραστηριότητα των προσθέτων λιπαντικών και καυσίμων, έτσι ώστε, μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης με την προηγούμενη χορήγηση όλων των κανονιστικών εγκρίσεων και την ικανοποίηση των σχετικών προϋποθέσεων, η LUBRIZOL να αποκτήσει τον πλήρη έλεγχο του τμήματος προσθέτων λιπαντικών και καυσίμων "Adibis" της BP. Συμφωνήθηκε, επίσης, ότι η LUBRIZOL θα προχωρήσει στη σύναψη συμβάσεως με την BP με σκοπό την παραγωγή από τη δεύτερη μεμονωμένων συστατικών για λογαριασμό του τμήματος που μεταβιβάζεται για μία περίοδο δύο ετών, χωρίς να προβλέπεται δέσμευση αγοράς από την BP των προσθέτων της LUBRIZOL. Την παραπάνω συγκέντρωση επιχειρήσεων γνωστοποίησε στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού η LUBRIZOL στις 3.6.1998 με το από της αυτής χρονολογίας έγγραφό της.

II. Η εταιρεία BP έχει την έδρα της στο Λονδίνο, είναι εταιρεία χαρτοφυλακίου και μαζί με τις θυγατρικές της αποτελεί μεγάλο πολυεθνικό όμιλο εκμετάλλευσης (παραγωγής, μεταφοράς, διύλισης και πώλησης) αργού πετρελαίου, φυσικού αερίου και άλλων πετρελαιοειδών και χημικών προϊόντων. Το τμήμα Adibis του ομίλου BP δραστηριοποιείται στον τομέα παραγωγής προσθέτων λιπαντικών και καυσίμων. Ο κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν στην παγκόσμια αγορά ο όμιλος BP και το τμήμα Adibis, είναι πολύ μεγάλος, στην δε εθνική αγορά για το 1997 ανήλθε στο ποσό των 707.724.000 ECU και 2.744.000 ECU περίπου, αντίστοιχα.

Η εταιρεία LUBRIZOL έχει την έδρα της στο Οχάϊο των ΗΠΑ και μαζί με τις θυγατρικές της αποτελεί μεγάλο πολυεθνικό όμιλο παρασκευής χημικών προϊόντων υψηλής απόδοσης, όπως προσθέτων λιπαντικών και καυσίμων με μεγάλο κύκλο εργασιών παγκοσμίως, ο δε κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε στην εθνική αγορά κατά το έτος 1997 ανήλθε στο ποσό των 3.604.000 ECU περίπου.

III. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους. Ετσι, στην παρούσα συγκέντρωση σχετικές αγορές προϊόντων αποτελούν κατ' αρχάς εκείνες α) των προσθέτων καυσίμων και β) των προσθέτων λιπαντικών.

α) Σχετική αγορά προσθέτων καυσίμων : Τα πρόσθετα καυσίμων ενσωματώνονται με τα καύσιμα βάσης υδρογονάνθρακα, όπως η βενζίνη και το πετρέλαιο, με σκοπό τη βελτίωση της καθαρότητας των κινητήρων και της μείωσης των εκπομπών ρύπων και αποτελούν το 0,1% περίπου του συνολικού όγκου του καυσίμου ως τελικού προϊόντος. Η εξέταση της σχετικής αυτής αγοράς στην υπό κρίση υπόθεση παρέλκει, διότι από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις το μεν τμήμα Adibis της BP δεν δραστηριοποιείται στα πρόσθετα καυσίμων στην Ελλάδα (που θεωρείται ως σχετική γεωγραφική αγορά) το δε μερίδιο της LUBRIZOL στην ίδια αγορά για το 1997 ήταν ελάχιστο (μικρότερο του 1%).

β) Σχετική αγορά πρόσθετων λιπαντικών : Τα λιπαντικά αποτελούνται από το βασικό λάδι και ένα σύνολο προσθέτων. Το βασικό λάδι αποτελεί το 70% έως 90% περίπου του όγκου του λιπαντικού ως τελικού προϊόντος, τα δε πρόσθετα ενσωματώνονται σ' αυτό με σκοπό την πρόληψη φθοράς και οξείδωσης, τον περιορισμό της διάβρωσης και τον καθαρισμό των λιπαινόμενων μερών/εξαρτημάτων, ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερη απόδοση και επιμήκυνση του χρόνου ζωής τους. Τα πρόσθετα λιπαντικών χρησιμοποιούνται στις δύο βασικές κατηγορίες λιπαντικών, δηλ. στα λιπαντικά για μηχανές μεταφορών (μηχανές επιβατικών αυτοκινήτων, πετρελαιομηχανές, μηχανές δύο χρόνων, καθώς και σε μηχανές θάλασσας, όπου είναι γνωστά ως λιπαντικά στροφάλου - crankcase) και στα βιομηχανικά λιπαντικά (χρησιμοποιούνται σε υδραυλικές χρήσεις, συμπιεστές κλπ.). Τα πρόσθετα λιπαντικών διακρίνονται σε δύο κατηγορίες i) τα πακέτα DI (DI's - Detergent Inhibitor Pakages) ή απορρυπαντικά/αναστολής πακέτα και ii) τα VI βελτιωτικά (VI's - Viscosity Index Improvers) ή βελτιωτικά του δείκτη βισκόζης, κατηγορίες οι οποίες, παρά τη στενή σχέση τους (σε πολλές περιπτώσεις συγχρησιμοποιούνται) διαφέρουν τόσο στον τρόπο παραγωγής όσο και στα χαρακτηριστικά τους και στη χρήση τους και αποτελούν δύο ξεχωριστές σχετικές αγορές προϊόντων, όπως δέχθηκαν και οι αποφάσεις 18/1995 της Επιτροπής Ανταγωνισμού (εξαγορά του τμήματος προσθέτων της Texaco από την Ethyl) και IV/M719 - Rohm/Rohm and Haas της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (βλ. τις αποφάσεις αυτές).

IV. Κατά την εκτίμηση της Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού (που δεν αφίσταται εκείνης των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων) τα μερίδια των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση και των κυριότερων ανταγωνιστών τους στην εθνική αγορά κατά το έτος 1997 διαμορφώθηκαν ως ακολούθως:

LUBRIZOL	DI's	19%	VI's	26%
ADIBIS	"	15%	"	-
Σύνολο	"	34%	"	26%
SHELL	"	29%	"	9%
ETHYL	"	13%	"	13%
CHEVRON (ORONITE)	"	7%	"	-
EXXON (PARAMINS)	"	6%	"	46%
WITCO	"	5%	"	-
Διάφοροι	"	<6%	"	<6%

V. Η υπό κρίση συγκέντρωση επέφερε αύξηση μόνο του μεριδίου της αγοράς στα πακέτα DI της LUBRIZOL στην Ελλάδα κατά 15% (από 19% αυξήθηκε σε 34%), ενώ άφησε αμετάβλητο το μερίδιο της αγοράς στα VI βελτιωτικά (26%), αφού το τμήμα Adibis της BP δεν δραστηριοποιείται καθόλου σ' αυτά στην Ελλάδα, και στις δύο σχετικές αγορές ισχυροί πολυεθνικοί όμιλοι κατέχουν υψηλά ποσοστά. Ετσι στην πρώτη (πακέτα DI) η SHELL κατέχει ποσοστό 29%, η ETHYL 13%, η CHEVRON 7%, η EXXON 6% και η WITCO CHEM. 5%, ενώ στη δεύτερη (VI βελτιωτικά) την πρώτη θέση κατέχει η EXXON με ποσοστό 46% και ακολουθούν, μετά την LUBRIZOL, οι ETHYL και SHELL με 13% και 9%, αντίστοιχα. Τα μερίδια όλων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις σχετικές αγορές στην

Ελλάδα παρουσίασαν σημαντικές αυξομειώσεις κατά την τελευταία τριετία (π.χ. στα πακέτα DI η LUBRIZOL είχε ποσοστό 40,4% το 1995, 28,4% το 1996 και 19% το 1997, η SHELL 22,1%, 32,2% και 29%, αντίστοιχα, και η ETHYL 0,9%, 4,7% και 13%, αντίστοιχα, ενώ στα VI βελτιωτικά η LUBRIZOL έχει ποσοστό 0% το 1995, 0,8% το 1996 και 26% το 1997, η ETHYL 68,1%, 20,8% και 13%, αντίστοιχα και η EXXON 24,4%, 66,3% και 46%, αντίστοιχα), που είναι στοιχείο ενδεικτικό της δυνατότητας επιλογής του πελάτη μεταξύ πολλών προμηθευτών. Όλοι οι πολυεθνικοί όμιλοι που δραστηριοποιούνται διεθνώς στα πρόσθετα διαθέτουν τεράστια οικονομική επιφάνεια και χρηματοδοτική δύναμη, που είναι αναγκαία προϋπόθεση για την τεχνολογική ανάπτυξη και έρευνα προς βελτίωση των προϊόντων τους (για να ανταποκριθούν αυτά στις ολοένα αυστηρότερες προδιαγραφές που θέτουν οι κατασκευαστές μηχανών για τα λιπαντικά, στην τελική διαμόρφωση των οποίων τα πρόσθετα συμμετέχουν) και διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς τους. Ας σημειωθεί, τέλος, ότι οι εταιρείες LUBRIZOL και BP δεν διαθέτουν μονάδες παραγωγής προσθέτων στην Ελλάδα και οι πωλήσεις τους πραγματοποιούνται απ' ευθείας μέσω περιφερειακών κέντρων πωλήσεων εκτός Ελλάδας , ότι οι πελάτες τους είναι μεγάλες επιχειρήσεις πετρελαιοειδών και επιχειρήσεις ανάμιξης λιπαντικών, οι οποίες έχουν τη δυνατότητα να παράγουν και οι ίδιες τα πρόσθετα, προτιμούν όμως κατά κανόνα να τα προμηθεύονται έτοιμα από τρίτους και ότι λόγω της φύσεως των προσθέτων (σύνθεση πολλών μεμονωμένων συστατικών ή συνδυασμός πακέτου DI και VI βελτιωτικού) οι πελάτες χρησιμοποιούν πολλές φορές διαφορετικούς προμηθευτές για τα πακέτα DI και τα VI βελτιωτικά και μάλιστα δύο και τρεις για καθένα. Ενόψει αυτών και της στασιμότητας ζήτησης που παρουσιάζει η σχετική αγορά τα τελευταία χρόνια, ο ανταγωνισμός είναι έντονος και η είσοδος νέου ανταγωνιστή στην αγορά αυτή είναι δύσκολη.

VI. Από όλα όσα προεκτέθηκαν συνάγονται τα εξής:

1) Με την από 27.5.1998 σύμβαση, με την οποία η LUBRIZOL απέκτησε τον πλήρη έλεγχο του τμήματος προσθέτων λιπαντικών και καυσίμων (ADIBIS) της BP, δημιουργείται συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2 εδ. β' του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

2) Η συγκέντρωση επιχειρήσεων αυτή υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 4β παρ. 1 του ιδίου νόμου, λόγω ικανοποιήσεως του κριτηρίου του μεριδίου αγοράς, αφού το μερίδιό της στην εθνική αγορά αντιπροσωπεύει ποσοστό μεγαλύτερο του 25% (34% περίπου για τα πακέτα DI και 26% για τα VI βελτιωτικά).

3) Η γνωστοποίηση αυτή υποβλήθηκε εμπρόθεσμα στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ήτοι μέσα σε δέκα εργάσιμες ημέρες από την υπογραφή της συμφωνίας (η σύμβαση υπογράφηκε στις 27.5.1998 και η γνωστοποίηση υποβλήθηκε στις 3.6.1998) και πριν από την πραγματοποίησή της, αφού η ολοκλήρωσή της εξαρτάται από την έκδοση απόφασης ή άλλης επίσημης δήλωσης από τις Αρχές προς τις οποίες έγιναν γνωστοποιήσεις, ότι η συγκέντρωση δεν απαγορεύεται.

4) Η παραπάνω συγκέντρωση δεν πρόκειται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά. Δεν τίθεται θέμα ενίσχυσης προϋπάρχουσας δεσπόζουσας θέσης των αγοραστριών ως αποτέλεσμα της συγκέντρωσης, στις σχετικές αγορές προσθέτων καυσίμων και προσθέτων λιπαντικών VI βελτιωτικών, λόγω του ότι το τμήμα Adibis της BP που αποκτήθηκε δεν δραστηριοποιείται στις αγορές αυτές στην Ελλάδα. Ο πραγματικός ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στα πρόσθετα λιπαντικών και καυσίμων και ιδιαίτερα στα πρόσθετα λιπαντικών "πακέτα DI" είναι έντονος. Ο αριθμός των επιχειρήσεων αυτών και η κατανομή των μεριδίων αγοράς μεταξύ τους αποκλείουν τη δημιουργία προβλημάτων από πλευράς ανταγωνισμού, ειδικότερα δε οι δαπάνες των επιχειρήσεων για την τεχνολογική έρευνα συμβάλλουν στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, αλλά και στην προστασία του περιβάλλοντος, αφού η ανταπόκριση στις προδιαγραφές που τίθενται από τους κατασκευαστές μηχανών (οι οποίοι πιέζονται σχετικώς από διεθνείς οργανισμούς και ιδίως από την Ευρωπαϊκή Ένωση) συντελεί στη μείωση κατανάλωσης καυσίμων και εκπομπής ρύπων στην ατμόσφαιρα, εξέλιξη που είναι προφανώς προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.

VII. Τέλος, οι περιεχόμενοι στην παραπάνω σύμβαση δευτερεύοντες περιορισμοί, που αναφέρονται στην απαγόρευση στους πωλητές και στις συνδεδεμένες με αυτούς εταιρείες για μια πενταετία α) του ανταγωνισμού, β) της προσλήψεως εργαζομένων στην επιχείρηση και γ) της παρακινήσεως σημαντικού πελάτη της επιχείρησης να διακινεί τις συναλλαγές του με αυτή, συνδέονται άμεσα με το κύριο αντικείμενο της εξεταζόμενης συγκέντρωσης και είναι αναγκαίες για την πραγματοποίησή της, η δε πενταετής διάρκειά τους κρίνεται λογική.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος για να απαγορευθεί η από 3.6.1998 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση των εταιρειών THE LUBRIZOL CORPORATION και BRITISH PETROLEUM PLC.

Η απόφαση εκδόθηκε την 31η Ιουλίου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ	ΕΛΕΝΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 10 / II / 1998 (4)

Προηγούμενη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης μέρους των δραστηριοτήτων του τμήματος "PARAMINS" της εταιρίας "EXXON CHEMICAL COMPANY" με το τμήμα "ORONITE" της εταιρίας "CHEVRON CHEMICAL COMPANY LLC".

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ.Εμπορίου) την 23η Ιουλίου 1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ., με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Παραθύρας,

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,

Χαρίλαος Χάρακας,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Μελίνα Μουζουράκη και

Ιωάννης Κατσουλάκος

Γραμματέας: Ελένη Βασιλειάδου, κωλυομένης της τακτικής, Αλεξάνδρας Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδριάσεως ήταν η προηγούμενη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης μέρους των δραστηριοτήτων του τμήματος "PARAMINS" της εταιρίας "EXXON CHEMICAL COMPANY" με το τμήμα "ORONITE" της εταιρίας "CHEVRON CHEMICAL COMPANY LLC", σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστη η κλητευθείσα εταιρία "CHEVRON CHEMICAL COMPANY LLC" δια του πληρεξουσίου δικηγόρου Εμμανουήλ Μαστρομανώλης.

Στην αρχή της συζητήσεως το λόγο έλαβε η Γενική εισηγήτρια της Γραμματείας, κα Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε να μην απαγορευθεί η εν λόγω συγκέντρωση δεδομένου ότι δεν θα περιορίσει τον ανταγωνισμό στην σχετική αγορά προϊόντων.

Στην συνέχεια έλαβε τον λόγο ο πληρεξούσιος δικηγόρος της ανωτέρω εταιρίας, ο οποίος ανέπτυξε τις απόψεις του, έδωσε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής, για να ζητήσει στο τέλος την έγκριση της συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 30.7.1998 ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ. και η οποία συνεχίστηκε την 31.8.1998 ημέρα Δευτέρα και ώρα 13.00 στην ως άνω αίθουσα 611, κατά τις οποίες, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, το ενδιαφερόμενο μέρος κατά τη συζήτηση της υποθέσεως καθώς και το υποβληθέν υπόμνημα,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Ι. Στις 14.5.1998 υπεγράφη σύμβαση αγοραπωλησίας μεταξύ των εταιριών Chervon Chemical Company LLC, εταιρίας περιορισμένης ευθύνης της πολιτείας Ντελαγουέαρ των Η.Π.Α. (στο εξής Chervon) και Exxon Chemical Company, τμήματος (division) της Exxon Corporation, ανωνύμου εταιρίας της πολιτείας της Νέας Υερσέης των Η.Π.Α (στο εξής Exxon), με την οποία (συμφωνία) η Exxon πωλεί και μεταβιβάζει σημαντικά στοιχεία του ενεργητικού του τμήματος (division) Paramins αυτής, το οποίο δραστηριοποιείται στον τομέα της παραγωγής βελτιωτικών ιξώδους (βελτιωτικών δείκτη ρευστότητας/viscosity intex impovers), τα οποία είναι χημικά προϊόντα που ανήκουν στην ευρύτερη κατηγορία των προσθέτων λιπαντικών και καυσίμων και είναι γνωστά στην αγορά ως "VI βελτιωτικά". Ειδικότερα μεταβιβάζονται σε σχέση με τα προϊόντα "VI βελτιωτικά" τύπου OCP (olefin copolymers) για εφαρμογές στροφάλου (crankcase) το εμπορικό σήμα (trademark) Paratone, διακριτικά γνωρίσματα (Brand Names) Paratone, αποκλειστική άδεια δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, μη αποκλειστική άδεια δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας και μη αποκλειστική άδεια εκμεταλλεύσεως τεχνικών πληροφοριών. Επίσης εκχωρούνται οι ισχύουσες συμβάσεις πωλήσεως των ως άνω προϊόντων σε πελάτες, καθώς και οι ισχύουσες συμβάσεις επεξεργασίας (tolling) με τρίτους και οι ισχύουσες συμβάσεις συσσωρεύσεως, αποθηκεύσεως και διοχετεύσεως με τρίτους. Τέλος πωλούνται τα αποθέματα εμπορευμάτων και πρώτων υλών και παραχωρείται άδεια χρήσεως λογισμικού. Η αγοράστρια εταιρία από την πλευρά της θα καταβάλει το στην σύμβαση συμφωνηθέν τίμημα με τον τρόπο που στην σύμβαση λεπτομερώς καθορίζεται και θα αναλάβει τις υποχρεώσεις που καθίστανται απαιτητές μετά την ημερομηνία θέσεως σε ισχύ της συμβάσεως ως προς τα στοιχεία του ενεργητικού και τις συμβάσεις που μεταβιβάζονται. Σημειωτέον ότι το τμήμα Paramins της Exxon παράγει και προϊόντα "VI βελτιωτικά" για εφαρμογές μη στροφάλου (non crankcase), τα οποία δεν μεταβιβάζονται στην Chevron.

Η συμφωνία τελεί υπό την αναβλητική αίρεση ότι θα εγκριθεί από τις αρμόδιες αρχές, μεταξύ των οποίων και αρχές ανταγωνισμού των ΗΠΑ, της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και εμπλεκομένων Κρατών. Η συμφωνία αυτή συνήφθη, επειδή σε τελευταία ανάλυση τούτο απαίτησαν οι αρχές ανταγωνισμού των ΗΠΑ και της ΕΕ, στις οποίες γνωστοποιήθηκε συμφωνία ιδρύσεως κοινής θυγατρικής εταιρίας (joint venture) μεταξύ της πωλήτριας και της εταιρίας Shell, στην οποία οι δύο μητρικές εταιρίες θα συνεισφέρουν τις δραστηριότητες τους στον τομέα των προσθέτων λιπαντικών και καυσίμων. Οι ως άνω αρχές έκριναν ότι μπορούν να επιτρέψουν την προαναφερθείσα κοινή θυγατρική εταιρία υπό τον όρο ότι η Exxon θα μεταβιβάσει το σημαντικότερο τμήμα των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων στον τομέα προϊόντων "VI βελτιωτικά" και συγκεκριμένα αυτές που έχουν σχέση με "VI βελτιωτικά" τύπου OCP για εφαρμογές στροφάλου, σε τρίτη επιχείρηση που δεν δραστηριοποιείται στον τομέα αυτόν και γι'αυτό επελέγη η Chevron.

Η συμφωνία αγοραπωλησίας γνωστοποιήθηκε στην Γραμματεία της ΕΑ στις 28 Μαΐου 1998 σύμφωνα με το άρθρο 4β Ν. 703/77, όπως ισχύει, η δε γνωστοποίηση αυτή συμπληρώθηκε κατά ορισμένα στοιχεία με την από 4.6.1998 "συμπληρωματική γνωστοποίηση" και την από 19.6.1998 επιστολή, καθώς επίσης και με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν την 4.9.1998 (σύμβαση Chevron-Exxon για τα πρόσθετα "VI βελτιωτικά" Crankcase) και 9.9.1998 (απόφαση της Federal Trade Commision των ΗΠΑ). Καταβληθέντος δε του νομίμου παραβόλου, παραδεκτώς εισάγεται η υπόθεση προς κρίση ενώπιον της Ε.Α.

Η αγοράστρια εταιρία Chevron ανήκει στον όμιλο επιχειρήσεων Chevron, ο οποίος είναι παραγωγός και προμηθευτής προϊόντων πετρελαίου και χημικών προϊόντων, τα κυριότερα των οποίων είναι αργό πετρέλαιο και φυσικό αέριο, κατεργασμένα προϊόντα πετρελαίου (βενζίνη και ντήζελ) για αυτοκίνητα και αεροπλάνα και τέλος ποικιλία "προσθέτων", τα οποία αναμιγνύονται με καύσιμα και λιπαντικά για να αυξήσουν την αποδοτικότητα των τελευταίων. Το τμήμα Oronite της Chevron παράγει "πρόσθετα", πλην όμως ποτέ μέχρι σήμερα δεν έχει ασχοληθεί με την παραγωγή ή εμπορία VI βελτιωτικών. Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου Chevron για το 1997 ήταν 41,95 δισ. δολάρια ΗΠΑ, δηλ. περίπου 37,140 δισ. ECU, ενώ ο κύκλος εργασιών του ομίλου στην Ελλάδα για το 1997 ανήλθε σε 4 εκατ. δολάρια ΗΠΑ ήτοι σε περίπου 3,6 εκατ. ECU.

Ο όμιλος Exxon δραστηριοποιείται στον τομέα χημικών προϊόντων, στον οποίο αποτελεί ένα από τους σημαντικότερους παραγωγούς και προμηθευτές παγκοσμίως, το δε μεταβιβαζόμενο τμήμα του Paramins είχε κατά το έτος 1997 παγκόσμιο κύκλο εργασιών 213.920.000 δολάρια ΗΠΑ, ήτοι περίπου 189.390.000 ECU και κύκλο εργασιών στην Ελλάδα 833.000 δολάρια ΗΠΑ, ήτοι περίπου 734.500 ECU.

Η σχετική αγορά από πλευράς προϊόντος είναι η αγορά των VI βελτιωτικών (βελτιωτικών του δείκτη ρευστότητας), τα οποία αποτελούν ξεχωριστή αγορά από τα "πακέτα DI" (απορρυπαντικά/αναστολής πακέτα), όπως έχει ήδη δεχθεί η ΕΑ στην απόφαση της υπ'αριθ. 18/1995. Ως γεωγραφική αγορά πρέπει να θεωρηθεί η ελληνική αγορά.

Στην αγορά αυτήν το μερίδιο (αγοράς) του πωλουμένου τμήματος Paramins της Exxon ανέρχεται σε 46% περίπου, ενώ ο αποκτών όμιλος Chevron έχει μηδενικό μερίδιο αγοράς, αφού ουδέποτε δραστηριοποιήθηκε στον κλάδο αυτόν.

ΙΙ. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 2 εδαφ. β Ν. 703/77 (όπως ισχύει σήμερα) συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων.

Από την διάταξη αυτήν σε συνδυασμό με την διάταξη του άρθρου 4στ παραγρ. 3 Ν. 703/77, όπως ισχύει σήμερα, προκύπτει ότι το αποκτώμενο τμήμα μιας επιχειρήσεως δεν είναι απαραίτητο να έχει νομική προσωπικότητα.

Στην προκειμένη περίπτωση μεταβιβάζεται σημαντικό τμήμα του (χωρίς νομική προσωπικότητα) τμήματος Paramins της Exxon Chemical Company, η οποία με την σειρά της αποτελεί τμήμα (χωρίς νομική προσωπικότητα) της ανώνυμης εταιρίας Exxon Corporation. Η μεταβίβαση αυτή αποτελεί συγκέντρωση υπό την έννοια του άρθρου 4 παραγρ. 2 στοιχ. β Ν. 703/77 (όπως ισχύει σήμερα), διότι σε τελευταία ανάλυση αποκτάται τμήμα επιχειρήσεως, συγκεκριμένα τμήμα της Exxon Corporation. Εξ άλλου πράγματι πρόκειται για μεταβίβαση τμήματος υπό την έννοια της ως άνω διατάξεως, αφού η μεταβίβαση αφορά, όπως ήδη εξετέθη ανωτέρω, κρίσιμα και ικανά στοιχεία του ενεργητικού της παραγωγικής διαδικασίας και διαθέσεως συγκεκριμένου προϊόντος (εμπορικό σήμα, διακριτικά γνωρίσματα, αποκλειστική άδεια δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, μη αποκλειστική άδεια δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, μη αποκλειστική άδεια εκμεταλλεύσεως τεχνικών πληροφοριών, ισχύουσες συμβάσεις πωλήσεως, ισχύουσες συμβάσεις επεξεργασίας με τρίτους, ισχύουσες συμβάσεις συσσωρεύσεως, αποθηκεύσεως και διοχετεύσεως με τρίτους, αποθέματα εμπορευμάτων και πρώτων υλών, άδεια χρήσεως λογισμικού) και άρα πρόκειται για μεταβίβαση επιχειρηματικής δραστηριότητας.

ΙΙΙ. Σύμφωνα με το άρθρο 32 Ν. 703/77 (όπως ισχύει σήμερα) ο νόμος αυτός εφαρμόζεται σε όλους τους περιορισμούς του ανταγωνισμού που επενεργούν ή μπορούν να επενεργήσουν στη χώρα, έστω και αν αυτοί οφείλονται σε συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων ή συγκεντρώσεις επιχειρήσεων που πραγματοποιούνται έξω από αυτή. Το αυτό ισχύει, σύμφωνα με την ίδια διάταξη και για την καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσεως ή την κατάχρηση σχέσεως οικονομικής εξαρτήσεως.

Η συγκέντρωση μεταξύ των εμπλεκομένων ομίλων πραγματοποιείται μεν εκτός Ελλάδος, πλην όμως μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στην ελληνική αγορά, αφού οι όμιλοι αυτοί πραγματοποιούν σημαντικές πωλήσεις στην Ελλάδα. Κατά συνέπειαν η συγκέντρωση αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 703/77.

IV. Σύμφωνα με το άρθρο 4β παραγ. 1 του Ν. 703/77 (όπως η διάταξη αυτή ισχύει σήμερα), κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την σύναψη της συμφωνίας ή την δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχειρήσεως, όταν:

α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον 25% του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή

β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν κάθε μία χωριστά στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δρχ. ισόποσου των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU).

Επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 4στ παραγρ. 3 Ν. 703/77, κατά παρέκκλιση από την παραγρ. 2, όταν η συγκέντρωση πραγματοποιείται με την απόκτηση τμημάτων μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων, ασχέτως αν τα τμήματα αυτά έχουν ή όχι νομική προσωπικότητα, λαμβάνεται υπ' όψη όσον αφορά τον μεταβιβάζοντα μόνον, ο κύκλος εργασιών και το μερίδιο αγοράς που αντιστοιχούν στο μεταβιβαζόμενο μέρος.

Η από 14-5-1998 συμφωνία γνωστοποιήθηκε στις 28-5-1998, δηλ. ακριβώς δέκα εργάσιμες ημέρες μετά την κατάρτιση της και επομένως τηρήθηκε η υπό του νόμου προβλεπόμενη προθεσμία.

Υπήρχε δε πράγματι υποχρέωση γνωστοποιήσεως σύμφωνα με το άρθρο 4β, διότι ναι μεν το δεύτερο κριτήριο του νόμου, αυτό του κύκλου εργασιών (άρθρο 4β παραγρ. 1 στοιχ. β, σε συνδ. με το άρθρο 4στ παραγρ. 3) δεν πληρούται κατά το σκέλος του, που αφορά τον κύκλο εργασιών στην ελληνική αγορά, αφού ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησαν στην αγορά αυτή το αποκτώμενο τμήμα Paramins της Exxon και ο όμιλος Chevron (734.500 δολάρια ΗΠΑ και 3,6 εκατ. δολάρια ΗΠΑ αντιστοίχως περίπου) υπολείπεται του ορίου των 5.000.000 ECU που θέτει ο νόμος για κάθε συμμετέχουσα στην συγκέντρωση εταιρία, πλην όμως πληρούται το πρώτο κριτήριο, δηλ. αυτό του μεριδίου αγοράς (άρθρο 4β, παραγρ. 1στοιχ. α). Πράγματι το μερίδιο αυτό για το τμήμα Paramins της

Exxon πλησιάζει ένα ποσοστό της τάξεως του 46%, όπως αποδεικνύεται από τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Γραμματεία της ΕΑ και επομένως υπερβαίνει κατά πολύ το όριο που θέτει ο νόμος (25%).

Άλλωστε στην προαναφερθείσα "Συμπληρωματική Γνωστοποίηση" από 4.6.1998 προς την Γραμματεία της ΕΑ οι ενδιαφερόμενοι αναφέρουν ως μερίδιο αγοράς της Paramins στην Ελλάδα για το 1997 μία φορά ποσοστό 30% (διευκρινίζοντας μάλιστα ότι το τελευταίο ισχύει ομοιόμορφα σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως) και μία φορά ποσοστό 36% (αριθ. 7.2). Αργότερα με την από 19.6.1998 επιστολή τους προς την Γραμματεία οι ενδιαφερόμενοι τόσον στο κείμενο της επιστολής τους όσον και στο επισυναπτόμενο έγγραφο τους υπό τον τίτλο "Συμπληρωματικά Στοιχεία..." (αριθ. 7.2) παραδέχονται ότι το μερίδιο αυτό ανέρχεται σε 26%, εάν για όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά δεν ληφθούν υπ' όψη οι λεγόμενες εσωτερικές πωλήσεις, δηλ. οι πωλήσεις προς εταιρίες του αυτού ομίλου, αλλά μόνον οι λεγόμενες εξωτερικές πωλήσεις, δηλ. οι πωλήσεις προς ξένες επιχειρήσεις. Επί πλέον παραδέχονται στο αυτό ως άνω επισυναπτόμενο έγγραφο ότι το αποκτώμενο τμήμα Paramins δεν πραγματοποίησε ποτέ στην ελληνική αγορά πωλήσεις προς άλλες εταιρίες του ομίλου Exxon. Έτσι παραδέχονται ότι εφ' όσον το μερίδιο υπολογισθεί με τον προαναφερθέντα τρόπο, υπερβαίνει το υπό του νόμου απαιτούμενο ποσοστό για την θεμελίωση υποχρεώσεως γνωστοποιήσεως της συγκεντρώσεως κατ'άρθρο 4β του νόμου.

Στην συνέχεια υποστηρίζουν όμως ότι είναι ορθότερο, όπως για όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά υπολογισθούν και οι εσωτερικές πωλήσεις. Το αυτό ισχυρίσθηκαν και με το από 27.7.1998 κοινό τους Υπόμνημα. Στην περίπτωση αυτή εκτιμούν το μερίδιο αγοράς του τμήματος Paramins της Exxon σε 22%. Το τελευταίο αυτό δεν βρίσκει έρεισμα στον νόμο. Αντίθετα σύμφωνα με το άρθρο 4στ, παραγ. 2, εδ. β' Ν. 703/77 (όπως ισχύει σήμερα) "Στο συνολικό κύκλο εργασιών μιας συμμετέχουσας επιχείρησης δεν περιλαμβάνονται οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται μεταξύ των επιχειρήσεων, οι οποίες αναφέρονται στην παραγρ. 5 του άρθρου αυτού". Η παράγραφος 5 αναφέρεται στην συμμετέχουσα στην συγκέντρωση επιχείρηση και τις επιχειρήσεις που αυτή κατά τον ένα ή άλλο τρόπο ελέγχει. Σαφώς λοιπόν η προαναφερθείσα διάταξη εξαιρεί τις συναλλαγές (πωλήσεις) μεταξύ των επιχειρήσεων του αυτού ομίλου κατά τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών σε μία συγκέντρωση επιχειρήσεων σε όλες τις περιπτώσεις που ο νόμος συνδέει με τον υπολογισμό αυτόν σοβαρές έννομες συνέπειες, ήτοι την υποχρέωση γνωστοποιήσεως της συγκεντρώσεως κατ' άρθρο 4α ή κατ' άρθρο 4β, την επιβολή προστίμου για υπαίτια μη γνωστοποίηση κατά τα ανωτέρω, την επιβολή προστίμου για πραγματοποίηση της συγκεντρώσεως χωρίς άδεια της ΕΑ ή για μη συμμόρφωση σε διαταγή της ΕΑ περί χωρισμού επιχειρήσεων (βλ. άρθρο 4στ παραγρ. 2 εδ. α΄).

V. Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4γ παραγ. 1 Ν. 703/77 (όπως η διάταξη αυτή ισχύει σήμερα), με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στη εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4γ, παραγρ. 2, για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκεντρώσεως να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παραγρ. 1 του αυτού άρθρου λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εντός ή εκτός Ελλάδος, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβαση τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζητήσεως των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιαμέσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.

Τέλος το άρθρο 4δ (όπως αυτό ισχύει σήμερα) ορίζει ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξετάζει την συγκέντρωση μόλις υποβληθεί η σχετική προηγούμενη γνωστοποίηση (παραγρ. 1), ότι αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 4β παραγρ. 1, η υπόθεση εισάγεται μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία γνωστοποιήσεως στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (παραγ. 3), ότι αν η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπιστώσει ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, μετά τυχόν τροποποιήσεις που επέφεραν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις, δεν μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, εκδίδει σχετική απόφαση μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από την εισαγωγή της υποθέσεως σε αυτή (παραγ. 4), ενώ αν διαπιστώσει ότι μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, εκδίδει μέσα στην αυτή προθεσμία απόφαση, με την οποία απαγορεύει την πραγματοποίηση της συγκεντρώσεως (παραγ. 6).

Στην προκειμένη περίπτωση διαπιστώθηκαν τα εξής:

1) Στην σχετική αγορά δραστηριοποιούνται εκτός από την Exxon σημαντικοί ανταγωνιστές της, όπως λ.χ. η Lubrizol, η Shell και η Ethyl, με μερίδια αγοράς για το 1997 26%, 9% και 13% αντιστοίχως. Μεταξύ τους επικρατεί ισχυρός ανταγωνισμός.

2) Η εταιρία Chevron που αποκτά το τμήμα Paramins της Exxon έχει μερίδιο αγοράς 0%, άρα δεν μπορεί να γίνει λόγος για δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσεως.

3) Ο δυνητικός ανταγωνισμός είναι μειωμένος, επειδή η είσοδος στην συγκεκριμένη αγορά είναι δύσκολη λόγω υψηλού κόστους για την απόκτηση τεχνολογικού εξοπλισμού και την απαραίτητη έρευνα καθώς και για την διαδικασία ελέγχου και πιστοποιήσεως των προσθέτων.

4) Τόσον οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην σχετική αγορά όσον και οι πελάτες τους ανήκουν σε πολυεθνικούς ομίλους με ιδιαιτέρως μεγάλη χρηματοικονομική ισχύ, πράγμα το οποίο αυξάνει τον πραγματικό ανταγωνισμό.

Με βάση όλα τα ανωτέρω συνάγεται ότι με την υπό κρίση συγκέντρωση ο πραγματικός ανταγωνισμός δεν θα περιορισθεί αλλά αντίθετα θα αυξηθεί, αφού θα εισέλθει για πρώτη φορά στην αγορά πολυεθνικός όμιλος της ισχύος της Chevron. Η είσοδος της δεν συνεπάγεται δημιουργία δεσπόζουσας θέσεως και βεβαίως ούτε ενίσχυση τέτοιας θέσεως κατά τα προεκτεθέντα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

αποφάσισε ομόφωνα ότι η συγκέντρωση μεταξύ των ομίλων Chevron και Exxon στον τομέα των προϊόντων "VI βελτιωτικά" για εφαρμογές στροφάλου (crankcase), η οποία συμφωνήθηκε με την από 14.5.1998 σύμβαση αγοραπωλησίας, βάσει της οποίας η Exxon πωλεί και μεταβιβάζει στην Chevron τα στην ως άνω σύμβαση λεπτομερώς περιγραφόμενα σημαντικά στοιχεία του ενεργητικού του τμήματος (division) Paramins αυτής και η οποία (σύμβαση) γνωστοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν. 703/77 στην Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 28.5.1998, εγκρίνεται.

Η απόφαση εκδόθηκε την 11η Σεπτεμβρίου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ	ΕΛΕΝΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 52 34 312

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Σολωμού 51		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.	
Πληροφορίες δημοσιευμάτων Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	5225 761	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	
	5230 841	Βασ. Όλγας 188, 1ος όρ. - Τ.Κ. 546 55	(031) 423 956
Πληροφορίες δημοσιευμάτων λοιπών Φ.Ε.Κ.	5225 713	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	4136 402
	5249 547	Νικήτα 6-8 Τ.Κ. 185 31	4171 307
Πώληση Φ.Ε.Κ.	5239 762	ΠΑΤΡΑ	(061) 271 249
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248 141	Κορίνθου 327 Τ.Κ. 262 23	224 581
Βιβλιοθήκη παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248 188	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	
Οδηγίες για δημοσιεύματα Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	5248 785	Διοικητήριο Τ.Κ. 454 44	(0651) 21 901
Εγγραφή Συνδρομητών Φ.Ε.Κ. και		ΚΟΜΟΤΗΝΗ	(0531) 22 637
αποστολή Φ.Ε.Κ.	5248 320	Δημοκρατίας 1 Τ.Κ. 691 00	26 522

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

- Μέχρι 8 σελίδες 200 δρχ.
- Από 8 σελίδες και άνω προσαύξηση 100 δρχ. ανά 8σέλιδο ή μέρος αυτού

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531	Κ.Α.Ε. εσόδου υπέρ ΤΑΠΕΤ 3512
Α' (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κ.λπ.)	60.000 δρχ.	3.000 δρχ.
Β' (Υπουργικές αποφάσεις κ.λπ.)	70.000 »	3.500 »
Γ' (Διορισμοί, απολύσεις κ.λπ. Δημ. Υπαλλήλων)	15.000 »	750 »
Δ' (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κ.λπ.)	70.000 »	3.500 »
Αναπτυξιακών Πράξεων (Τ.Α.Π.Σ.)	30.000 »	1.500 »
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κ.λπ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	15.000 »	750 »
Παράρτημα (Πίνακες επιτυχόντων διαγωνισμών)	5.000 »	250 »
Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	10.000 »	500 »
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	3.000 »	150 »
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	10.000 »	500 »
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	250.000 »	12.500 »
ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΕΚΤΟΣ Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	250.000 »	12.500 »

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στα Δημόσια Ταμεία που δίδουν αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Οι συνδρομές του εξωτερικού επιβαρύνονται πέρα των παραπάνω αναφερομένων ποσών με τα ταχυδρομικά τέλη και μπορεί να στέλνονται με επιταγή και σε ανάλογο συνάλλαγμα στο Διευθυντή Οικονομικού του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Η πληρωμή του ποσοστού του ΤΑΠΕΤ που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται στην Αθήνα από το Ταμείο του ΤΑΠΕΤ (Σολωμού 51 - Αθήνα) και στις άλλες πόλεις από τα Δημόσια Ταμεία.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού μπορούν να στέλνουν το ποσό του ΤΑΠΕΤ μαζί με το ποσό της συνδρομής.
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι τον Μάρτιο κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες του κοινού λειτουργούν καθημερινά από 08.00 έως 13.00

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ